

Samrådsredogörelse

Nyköpings kommun och Trafikverket

Tillstånd vattenverksamhet, Nyköpings resecentrum

**SAMRÅD ENLIGT 6 KAP. 4 § MILJÖBALKEN
FÖR GRUNDVATTENBORTLEDNING OCH INFILTRATION I SAMBAND
MED VISSA BYGGNATIONER VID NYKÖPINGS RESECENTRUM, NYKÖPINGS KOMMUN**

SLUTVERSION 2021-12-22

MARIA HÄGGLUND

SOFIA GRÖHN

Diarienummer Nyköpings kommun: OST21/2

Diarienummer Trafikverket: TRV 2021/103847

Innehållsförteckning

1.	Allmänt.....	5
2.	Hur samrådet bedrivits	6
3.	Samråd med Länsstyrelsen i Södermanland	7
4.	Samråd med övriga myndigheter, organisationer samt fastighetsägare.....	9
4.1	Yttrande Miljöenheten Nyköpings kommun.....	9
4.2	Yttrande SGI	11
4.3	Yttrande SGU	12
4.4	Yttrande Vattenmyndigheten.....	12
4.5	Yttrande Vattenfall	12
4.6	Yttrande Naturvårdsverket	13
4.7	Yttrande från Havs- och vattenmyndigheten	13
4.8	Yttrande SMHI	13
4.9	Yttrande Region Sörmland	13
4.10	Yttrande Solavik förvaltning.....	14
4.11	Yttrande Brf Rättstjänaren	15
4.12	Yttrande Hyveln 4	15
4.13	Yttrande Brf Hyveln	15
4.14	Yttrande Filen 3	16
4.15	Yttrande Borren 1	17
4.16	Yttrande Gripen 23	19
4.17	Yttrande Sylen 20	19
4.18	Samråd med allmänheten	20

Bilaga 1   **Samrådsunderlag**

Bilaga 2   **Sändlista samråd**

Bilaga 3   **Följebrev samråd**

Bilaga 4   **Annons i Södermanlands Nyheter**

Bilaga 5   **Minnesanteckningar samrådsmöte Länsstyrelsen och Miljöenheten Nyköping**

1. Allmänt

Inom ramen för projektet Ostlänken planerar Nyköpings kommun och Trafikverket att bygga om befintlig järnvägsstation i Nyköping och anlägga ett trafikslagsövergripande resecentrum. Trafikverket ansvarar för järnvägsanläggningen, plattformsangöringar med tillhörande entrébyggnader och Nyköpings kommun ansvarar för exempelvis byggnader, vägar och parkeringsplatser vid sidan av järnvägsspåren.

För att utföra arbeten i Nyköpings resecentrum har Trafikverket upprättat en järnvägsplan och Nyköpings kommun har upprättat en detaljplan för Nyköpings resecentrum. Båda är fastställda och har vunnit laga kraft.

De planerade arbetena medför behov av tillfällig grundvattenbortledning från djupa schakter under byggskedet. Bortledning av grundvatten skapar en grundvattensänkning i omgivande jordlager, vilket med tiden kan ge upphov till sättningar. Sättningar kan leda till skador på byggnader och anläggningar som inte är fast grundlagda. För att förhindra uppkomst av skadliga sättningar till följd av avsänkta grundvattennivåer kan, som en skyddsåtgärd, infiltration vidtas. Grundvattenbortledning och skyddsinfiltration är tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kapitlet 9 § miljöbalken.

2. Hur samrådet bedrivits

Nyköpings kommun och Trafikverket har tillsammans genomfört ett avgränsningssamråd inför tillståndsansökningar för fastigheterna Väster 1:1, Väster 1:2, Väster 1:42, Väster 1:43 samt Anderslund 1:27 under perioden 2021-09-27 till 2021-10-18. Trafikverket respektive Nyköpings kommun kommer att söka tillstånd för de vattenverksamheter som behövs för utförande av sina respektive anläggningsdelar. Det kommer därför att upprättas tre olika ansökningar. Nyköpings kommun och Trafikverket bedömer att verksamheterna antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP) och undersökningssamråd har därför inte skett.

Samrådsmöte hölls med Länsstyrelsen Södermanland och miljöenheten Nyköpings kommun den 5 oktober 2021. Samråd med allmänhet, enskilda, myndigheter och berörda organisationer har skett i perioden 2021-09-27 till 2021-10-18 genom kungörelse i Södermanlands Nyheter (SN), digital kommunikation (epost och information på Nyköping kommuns och Trafikverkets hemsida) och brevutskick. Samrådet kungjordes i SN den 27 september 2021.

Redan år 2017 genomförde Trafikverket och Nyköpings kommun ett samråd angående grundvattenbortledning för schakter i Nyköpings resecentrum. Detta förnyade samråd har genomförts då utförandet och omfattningen av projektet har ändrats, att lång tid har förflutit sedan förra samrådet och för att säkerställa att samrådet är komplett.

3. Samråd med Länsstyrelsen i Södermanland

Samrådsmöte hölls med Länsstyrelsen och miljöenheten Nyköping den 5 oktober 2021. De viktigaste punkterna från mötet:

- Inga invändningar framfördes gällande avgränsning av samrådsrets samt miljöaspekter. Länsstyrelsen upplyste dock om en forspaddlingsklubb som bör ingå i samrådsretsen,
- Lämpligt att tillsyn sker i enlighet med tillsynsförordningen. Miljöenheten resonerar dock om att Länsstyrelsen bör ha tillsyn på det som utgör villkor i miljödomen. Länsstyrelsen kan i och för sig delegera vidare till miljöenheten på kommunen. Trafikverket poängterar att buller samtidigt kan pågå från andra källor inom projektet som inte tillhör vattenverksamheten, vilket kan bli svårt att särskilja i tillsynen om det är olika tillsynsmyndigheter.

Utöver samrådsmötet har Länsstyrelsen och Miljöenheten i Nyköpings kommun inkommit med separata skriftliga yttranden (se även avsnitt 4.1). Nedan följer det som inkommit från Länsstyrelsen.

Ordningsföljden som beskrivs är lämplig, med avseende att inte sprida föroreningar, det vill säga att först sanera föroreningar och därefter påbörja grundvattenbortledning. Det är viktigt att länsvatten provtas och renas innan det släpps ut samt att utvärdering av bäst lämpade mottagande recipient görs samt vad som krävs i form av rening utifrån recipientens status. Trafikverket behöver visa att det inte påverkar miljökvalitetsnormerna för recipienten Nyköpingsån samt nedströms liggande Stadsfjärden både vad gäller särskilt förorenande ämnen och utsläpp av näringsämnen/kväve. Det behöver också kompletteras med en beskrivning av vilka åtgärder som kommer vidtas för att förhindra utsläpp av grumlande partiklar.

Meningen på sidan 22 skulle kunna utvecklas för att visa på kopplingen mellan påståenden i dessa:

”Den djupt liggande bensenföroreningen (djupare än schaktbotten i respektive schakt) kommer eventuellt att finnas kvar då schaktning och grundvattenbortledning påbörjas. Eftersom föroreningen ligger nära schakten kommer någon nämnvärd spridning inte att uppkomma till omkringliggande grundvattenmagasin.”

Ovanstående behöver utvecklas för att kunna besvara följande frågor:

Kommer de djupare bensenföroreningarna lämnas kvar och inte saneras?
Ligger de djupare bensenföroreningarna under men nära schaktbotten?

Medför detta att bensenföroreningarna ligger högre upp än grundvattenytan och därmed inte sprider sig till omgivande grundvattenmagasin, eller varför sprider det sig inte dit?

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Länshållningsvattnet kommer att renas lokalt och därefter släppas till lämpliga brunnar på dagvattennätet. Dagvattnet mynnar sen ut i Nyköpingsån. Den lokala behandlingen kommer att innehålla ett inledande sedimentationssteg med oljeavskiljning. Reningsanläggningens utformning kommer att anpassas efter provtagning av det faktiska länshållningsvattnet. Funktionen hos reningsanläggningen kommer att kontrolleras, utgående halter analyseras och justering av reningsanläggningen kommer att utföras i byggskedet, i enlighet med det kontrollprogram som kommer att tas fram.

Ett PM länshållningsvatten kommer att biläggas ansökningarna där det närmare redogörs för vilka föroreningsnivåer som kan släppas till Nyköpingsån utan att riskera att försämra statusen i vattenförekomsten.

Saneringen av den ytliga föroreningen planeras vara utförd innan arbetena påbörjas för de tre aktuella schakten. Antagandet görs därför att ingen mobilisering kan ske av denna förorening då den är sanerad.

Utförda undersökningar före sanering påbörjades visade förekomst av bensenförorening på två olika nivåer inom undersökningsområdet mellan de planerade schakten Centrala passagen, ledningsomläggning och Brunnsgatan. Den ena förekommer i södra delen av undersökningsområdet och är belägen i nivå med grundvattenytan på cirka tre meters djup under markytan. Den andra är belägen i den norra delen och förekommer på cirka 10 meters djup.

Inom fastigheterna Väster 1:42 och del av 1:2 pågår termisk sanering, som föregåtts av en riskbedömning och åtgärdsutredning. Riskbedömningen har avgränsat saneringen utifrån risker med påvisade halter i jord och grundvatten. Den norra delen av Väster 1:2 har ej bedömts behöva saneras utifrån påvisade halter, djup till grundvattnet och planerad markanvändning. Vid den termiska saneringen bedöms uppvärmningen av marken gynna den naturliga nedbrytningsprocessen även i marken utanför det område som omfattas av tekniska installationer. Mätningar av halter sker minst en gång per månad i utvalda grundvattenrör utanför saneringsområdet.

Inom fastigheten Väster 1:43 kommer schaktsanering att påbörjas vid årsskiftet 2021/2022.

De ändrade grundvattenförhållanden som grundvattenbortledningen från schakterna orsakar under byggskedet kan innebära att grundvattenströmningen ändras i vissa områden. Detta kan medföra att föroreningar i grundvatten kan mobilisera (förflytta) sig inom grundvattenmagasinet. Eftersom schakterna är belägna nära de förorenade områdena kan någon större geografisk spridning inte ske av eventuellt kvarvarande föroreningar.

Utifrån ovanstående resonemang bedöms det finnas en låg/liten risk att mobilisering av den djupt liggande bensenföroreningen kan ske till schakt för främst Brunnsgatan, Centrala passagen och ledningsomläggning under byggskedet. Om bensenföroreningen når schakterna kommer den att hanteras och vid behov renas med länshållningsvattnet enligt beskrivning ovan. Inga miljökonsekvenser av en eventuell lokal mobilisering bedöms dock uppkomma.

4. Samråd med övriga myndigheter, organisationer samt fastighetsägare

4.1 Yttrande Miljöenheten Nyköpings kommun

De effekter som MKB:n kommer att fokuseras på enligt samrådsunderlaget täcker enligt miljöenheten in de väsentliga miljöskyddsaspekterna som följer av de planerade åtgärderna.

Utöver risk för bensenförorening i länshållningsvattnet vill miljöenheten uppmärksamma på att även PFAS har påträffats i grundvattnet. Konsekvens av detta och möjlighet att rena länshållningsvattnet från PFAS bör hanteras i MKB:n.

I övrigt är det angeläget att förväntad föroreningsbild i länshållningsvattnet är utredd, att flöde av länsvattnet och tid för länshållning är känd, att recipientens känslighet samt flöde och utspädning i denna är klargjord samt att tekniska och ekonomiska förutsättningar för att rena vattnet är undersökta.

I samrådsunderlaget anges det att Miljökontoret har tillsyn i de delar som berör buller och vibrationer. I det fall dessa frågor skulle tas in som villkor i ett tillstånd till vattenverksamhet ser inte miljöenheten att vi har någon befogenhet att utöva tillsyn över ett sådant villkor. Det är därför angeläget att i MKB:n utreda och tydligt avgränsa vilka bullrande verksamheter som är en följd av vattenverksamheten. De väsentliga bullrande momenten och deras varaktighet i tid bör beskrivas och om avsteg från tillämpliga riktvärden behövs ska skäl för detta utvecklas. I det fall alternativa mindre bullrande metoder eller utförande är möjliga bör sådana redovisas.

Enligt samrådsunderlaget planeras påverkan på natur- och kulturmiljö att avgränsas bort. Då det uppmärksammas att det i detaljplanen för resecentrum anges att påverkan på grundvattenförhållanden inom kyrkogården ska hanteras inom ramen för tillståndsprövningen av vattenverksamheten är det dock lämpligt att detta hanteras i MKB:n.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Föroreningar

De förorenade källområdena förväntas vara sanerade innan schaktning påbörjas, varför länshållningsvattnet inte förväntas vara förorenat i någon väsentlig utsträckning. Länshållningsvattnet kommer dock hanteras och renas för att avskilja suspenderat material från schaktningen. Skulle det framkomma ett behov av att rena länshållningsvattnet från PFAS kommer även det att hanteras. Ett PM länshållningsvatten kommer att biläggas ansökningarna där det närmare redogörs för vilka föroreningsnivåer som kan släppas till Nyköpingsån utan att överskrida miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Den lokala behandlingen kommer att innehålla ett inledande sedimentationssteg med oljeavskiljning. Reningsanläggningens utformning kommer att anpassas efter provtagning av det faktiska länshållningsvattnet. Funktionen hos reningsanläggningen kommer att kontrolleras, utgående halter analyseras och justering av reningsanläggningen kommer att utföras i byggskedet, i enlighet med det kontrollprogram som kommer att tas fram.

Buller

De huvudsakliga bullrande momenten som har samband med vattenverksamheten kommer redovisas i kommande MKB:er. I praktiken kan det däremot vara svårt att särskilja vilket buller som är det störande då det också kan vara flera bullerkällor som tillsammans bidrar till en hög bullernivå. Nyköpings kommun och Trafikverket ser därför gärna att det är en tillsynsmyndighet som har tillsynsansvar över samtliga bullerfrågor istället för att de olika momenten delas upp. Det finns också en risk för långdragen hantering av eventuella klagomål om den tillsynsmyndighet som tagit emot klagomålet först ska utreda om bullret kommer från de moment som ingår i deras tillsynsansvar eller ej.

Kyrkogården

Inom kyrkogården är marken utfylld. Under fyllningen förekommer lera och friktionsjord. Leran har troligtvis förekomst av siltskikt. Närmast Brunnsgatan ligger berget ytligt under fyllning/friktionsjord och ingen lera förekommer.

Inom den del av kyrkogården där lera förekommer har marken inte bedömts som sättningsskänslig. Enligt sakkunnig geotekniker, som analyserat geotekniska sonderingar och lerprovtagningar, kommer ingen märkbar sättning att uppstå under byggskedet inom de delar av kyrkogården där lera förekommer. Förekommande lera söder om järnvägen bedöms generellt vara överkonsoliderad och dess förkonsolideringsspänning överskrider ej vid en temporär grundvattensänkning. Bedömningen är baserad på analys av geotekniska sonderingar.

Det finns träd inom kyrkogården varav de närmaste är den allé som ligger längs Brunnsgatan.

Då grundvattennivån ligger så pass långt under markytan (2,4-3,7 m) och det endast är fråga om en tillfällig grundvattensänkning, bedöms det osannolikt att träden skulle skadas av vattenverksamheten.

Ingen skada bedöms således uppkomma på varken byggnader, kulturmiljö eller naturmiljö inom kyrkogården under byggskedet. Ingen grundvattenpåverkan bedöms ske under driftskedet men det kommer att redovisas närmare i MKB:erna.

4.2 Yttrande SGI

Geoteknik och åtgärd

Enligt samrådsunderlaget anges att förekommande lera söder om järnvägen inte bedöms vara sättningskänslig vid en grundvattensänkning. Vi anser att det bör framgå hur den bedömningen gjorts.

En åtgärd med grundvattensänkning kan utformas på olika sätt, bland annat beroende på om och vilka tätande åtgärder som utförs. Vi anser att alternativa utformningar av åtgärder för grundvattensänkning därför bör redovisas.

Markmiljöfrågor

Enligt länsstyrelsernas EBH-stöd finns det flera riskklassade och potentiellt förorenade områden i närheten av det planerade arbetsområdet, bland annat kemptvättar där vanliga föroreningar är klorerade lösningsmedel. Föroreningsituationen och spridningsbilden kan därmed vara mycket komplexa och kräva särskild uppmärksamhet både när det gäller utförande av undersökningar och arbeten i området. Det anges i samrådshandlingen att länshållningsvattnet kommer att rena genom sedimentation och oljeavskiljning. Vi vill belysa svårigheten med att rena bort exempelvis PAH:er och klorerade lösningsmedel från vattnet genom enbart sedimentation och oljeavskiljning och vi vill uppmärksamma att det kan krävas ytterligare reningssteg. Vi poängterar att det aldrig är acceptabelt att späda utföroreningar för att nå låga halter och vi välkomnar att ett kontrollprogram för länshållningsvattnet upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten.

SGI instämmer med att förändrade grundvattennivåer kan påverka föroreningsspridningen. Spridning kan resultera i att tidigare opåverkade områden förorenas och spridning/utspädning kan försvåra en framtida åtgärd. Vi vill också påtala att den som orsakar en spridning av föroreningarna riskerar ett ansvar enligt 10 kap. Miljöbalken, omfattande såväl undersökningar som åtgärder. SGI rekommenderar därför att kontroller av grundvattnets föroreningsgrad inkluderar klorerade lösningsmedel och utförs i samband med markarbetena. Vi rekommenderar vidare att löpande kontroller av föroreningar i grundvattnet, även utanför schaktområdena, utförs under hela arbetets gång. Vi förutsätter att omhändertagande av eventuellt förorenat grundvatten sker i samråd med tillsynsmyndigheten.

SGI vill även påminna om att asfalt kan innehålla stenkolsstjara och kan därför utgöra en föroreningsrisk. Vi rekommenderar att detta undersöks närmare och att eventuellt förorenat material omhändertas för att undvika eventuell föroreningsspridning.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Geoteknik

Norr om järnvägen förekommer lera med en mäktighet som avtar söderut då bergnivån stiger. Utförda geotekniska undersökningar indikerar att leran norr om järnvägen delvis är underkonsoliderad för rådande spänningssituation. Detta innebär att konsolideringssättningar pågår i området och att leran är mycket sättningskänslig vid lastökning.

Söder om järnvägen är marken uppfylld. Under denna fyllning förekommer främst silt, men också lera. Förekommande kohesionsjord (lera) söder om järnvägen bedöms vara överkonsoliderad och dess förkonsolideringsspänning överskrids ej vid en grundvattensänkning.

Bedömningarna är baserade på geotekniska undersökningar där bl.a. kolvprovtagningar och cpt-försök utförts.

Åtgärder

För alla planerade schakter utreds lämplig stödkonstruktion och om eventuellt krav på tätande funktion erfordras.

Infiltrationsförsök har utförts norr om järnvägen som visar att det finns goda möjligheter att tillämpa skyddsinfiltration som åtgärd. Resultatet från försöket kommer att redovisas i ansökningshandlingarna.

Markmiljöfrågor

Den lokala behandlingen kommer att innehålla ett inledande sedimentationssteg med oljeavskiljning. Reningsanläggningens utformning kommer att anpassas efter provtagning av det faktiska länshållningsvattnet. Funktionen hos reningsanläggningen kommer att kontrolleras, utgående halter analyseras och justering av reningsanläggningen kommer att utföras i byggskedet, i enlighet med det kontrollprogram som kommer att tas fram. I de undersökningar som utförts gällande föroreningar i grundvattnet har även PAH och klorerade lösningsmedel ingått. Vi kommer att inkludera dessa parametrar vid provtagning av länshållningsvattnet.

Eftersom schakterna är belägna nära de förorenade områdena kan någon större geografisk spridning inte ske av eventuellt kvarvarande föroreningar. Därmed anser vi, med nuvarande kunskapsunderlag, att provtagning av grundvattnet utanför schakterna ej är nödvändigt. Omfattning av vattenprovtagning i sin helhet kommer dock att ske i samråd med berörd tillsynsmyndighet inom ramen för respektive kontrollprogram.

Förekomst av eventuell tjärasfalt kommer anmälas till miljökontoret och hanteras enligt gällande lagstiftning.

4.3 Yttrande SGU

SGU avstår från att yttra sig specifikt om projektet utan hänvisar till de generella synpunkter som myndigheten har i den här typen av ärende.

4.4 Yttrande Vattenmyndigheten

Vattenmyndigheten avstår från att yttra sig i detta skede.

4.5 Yttrande Vattenfall

Huvudsakliga synpunkter:

Vattenfall Eldistribution AB har inom området för aktuellt ärende flertalet elnätanläggningar samt nätstationer. Vid åtgärder som kan påverka ledningarna måste hänsyn tas till de elnätanläggningar som Vattenfall Eldistribution har inom berört område. Drift och underhållsarbeten för markkabel

får inte försvåras och schaktmassor eller liknande som förändrar marknivån får inte placeras i markkabelstråket.

Man får inte ändra marknivån eller vidta annan åtgärd, t ex schaktning som kan medföra fara för ledningen eller medföra att ledningen kan vålla skada på person eller egendom. Schaktning/grävning i ledningsrätts-/servitutsområde får inte ske utan ledningsägarens i god tid inhämtade medgivande.

Vattenfall Eldistributions säkerhetsbestämmelser vid schaktning/grävning invid markkabel ska följas. Om Vattenfalls markkabel skadas vid grävarbete är den som utför grävarbetet (entreprenören eller entreprenörens uppdragsgivare) skyldig att ersätta Vattenfall för de kostnader som uppstår i samband med reparation av skadan. Även kostnader som tredje man drabbats av på grund av att markkabel eller luftledning skadas kan bli aktuella.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

I de fall det blir aktuellt med flytt av markkabel eller arbete inom de 5 m som anges som skyddsavstånd kommer kontakt tas i god tid med Vattenfall.

4.6 Yttrande Naturvårdsverket

Naturvårdsverket avstår från att lämna synpunkter i ärendet.

4.7 Yttrande från Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten avstår från att lämna synpunkter i ärendet.

4.8 Yttrande SMHI

SMHI har inga synpunkter i ärendet utan hänvisar till SGU som är expertmyndighet för grundvatten.

4.9 Yttrande Region Sörmland

Delar av Regionkansliet ligger inom det område som påverkas av sänkningen av grundvattnet. I dokumentet framgår det att B-, C- och D-husen i regionkansliet inte ska ha någon känslig grundläggning. Region Sörmland kan dock inte hitta några uppgifter om hur Trafikverket kommit fram till denna slutsats. Regionen ser därför en risk att få sättningar i dessa hus som i sin tur kan påverka andra delar av regionkansliet.

Gällande Nyköpings lasarett ligger området som påverkas av sänkningen av grundvattnet väldigt nära där regionen har två från varandra oberoende ledningar för inkommande vatten till sjukhuset. Det finns ytterligare ett sådant intag norr om sjukhuset men regionen är beroende av att kunna ställa om och få vatten på säkert sätt från två olika håll. Det finns en risk att grundvattensänkningen i området söder om Nyköpings lasarett påverkar de ledningar som här försörjer sjukhuset med inkommande vatten.

Nyköpings lasarett ligger inom det område som benämns som "Utredningsområde buller". Exakta bullernivåer från framförallt sprängningar framkommer inte i dokumentet. Regionen har dock utifrån egna sprängningar på sjukhusområdet en viss oro att sprängningarna kan orsaka vibrationer som

fortplantar sig till sjukhuset. På sjukhuset finns verksamheter som har vibrationskänslig utrustning och som kan skadas om de används samtidigt som sprängning sker.

När regionen internt utfört sprängningar på sjukhusområdet har detta skett vid så kallade sprängningsfönster. Det har inneburit att sprängningar bara fått äga rum vid uppsatta tider 1 – 3 gr/dag. Om det har det pågått något akut under dessa tider, har hälso- och sjukvårdsledningen haft möjlighet att stoppa enskilda sprängningar. Ovanstående finns anledning att ta med som önskemål inför kommande sprängningar i området kring Resecentrum.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Information om grundläggning har inhämtats från Nyköpings kommuns arkiv. I de fall geologisk information saknats har information inhämtats från SGU:s jordartskarta eller sonderingar. Eftersom byggnaderna i det här fallet har en grundläggning på pålar, murar eller plintar på berg alternativt betongpålar så är det inte en sådan grundläggning som är känslig för grundvattensänkningar.

De två dricksvattenledningarna som nämns i yttrandet bedöms inte påverkas av en tillfällig grundvattensänkning.

Buller och vibrationer kommer beskrivas närmare i det fortsatta arbetet med MKB:n. Vad gäller vibrationsalstrande arbeten har en riskanalys utförts för Trafikverkets arbeten och riskanalyser kommer att utföras för kommunens arbeten. I en riskanalys avseende vibrationer ingår inventering av vibrationskänsliga byggnader, anläggningar, verksamheter och utrustning inom ett visst avstånd från sprängningsarbeten. Både sättnings- och vibrationskänsliga byggnader som kan påverkas av arbetena, kommer att besiktigas före och efter byggstart.

Dubbar för mätning av sättningsrörelser har installerats på ett flertal byggnader inom utredningsområdet. Mätningarna påbörjades under våren 2021. Under byggskedet kommer vibrationsmätare att placeras ut på vibrationskänsliga byggnader.

Buller, vibrationer och sättningsmätningar kommer att följas upp i kontrollprogram som tas fram för byggtiden. Nyköpings kommun och Trafikverket tar med sig önskemålet om sprängningsfönster i den fortsatta produktionsplaneringen.

4.10 Yttrande Solavik förvaltning

Vi äger fastigheterna Stinsen 4, Stinsen 8, Midgård 2, Svalörten 1, Svalörten 2, Svalörten 6 m.fl. i Nyköping. Vi tror att det är dessa fastigheter som framför allt kan bli berörda. Då dessa fastigheter är byggda på 1920-30 och 40 talet så är vi oroliga för hur de kan påverkas av en grundvattensänkning samt eventuella sprängningsarbeten. Vi önskar därför att ordentliga besiktningar utföres innan, under och efter arbetena.

När det gäller buller så önskar vi också att ni gör mätningar både innan, under och efter så att våra hyresgäster inte får en försämrad boendemiljö.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Ingen av de ovanstående listade fastigheterna bedöms påverkas av en tillfällig grundvattensänkning då dessa ligger utanför utredningsområdet för grundvatten. Fastigheterna ligger däremot inom utredningsområdet för buller

och därför ingår ni i den samrådsrets som fått direktutskick. Bedömd bullerutbredning från anläggningsarbetena kommer utredas vidare och redovisas i MKB:n. Inför sprängningsarbeten kommer besiktningar att göras av de byggnader som skulle kunna påverkas. Vilka byggnader det gäller är ännu inte helt utrett. Under tiden sprängningsarbeten är aktuella monteras också vibrationsmätare på respektive byggnad.

Buller- och vibrationsmätningar kopplade till arbeten med schakterna kommer att ingå i ett kontrollprogram. När och hur mätningar ska genomföras kommer att beskrivas i kontrollprogrammet.

4.11 Yttrande Brf Rättstjänaren

Föreningen vill försäkra sig om att inga skador kan komma att drabba bostadsbyggnaden på fastigheten Rättstjänaren 8 på grund av sänkta grundvattennivåer. De önskar också att en besiktning utförs av byggnaden för start av arbeten samt efter avslutat arbete. Skulle skada uppstå, så begär vi full ersättning för kostnader för nödvändiga reparationer.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Eftersom byggnaden ligger utanför utredningsområdet för grundvatten bedöms den inte kunna påverkas av grundvattensänkningen. Byggnaden ligger däremot inom utredningsområdet för buller och därför ingår ni i den samrådsrets som fått direktutskick.

Besiktning kommer att ske av alla byggnader med sättningskänslig grundläggning inom de påverkansområden för grundvatten som tas fram till respektive tillståndsansökan. Besiktning kommer även att ske av byggnader avseende på vibrationer. Detta sker av alla byggnader som ligger ca 50 m från vibrationsalstrande arbeten, såsom spontning, schaktning och sprängning. Vilka fastigheter som kommer att besiktigas är ännu ej utrett.

Se även svar under 4.14 gällande ersättning för skada.

4.12 Yttrande Hyveln 4

Hur kan det komma sig att vårt kvarter inte har inventerats med avseende på känslig grundläggning? Komplettering och uppdatering av bristfällig inventering krävs.

Utredningen visar att man inte med säkerhet vet vad som kommer att hända och att det kan bli stora skador på såväl byggnader som t.ex. ledningar. Det framgår inte heller av materialet vem som är ansvarig om någon skada uppstår, hur en skada ska åtgärdas, inom vilken tid, vem som betalar kostanden etc.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Grundläggningsinventering pågår fortfarande och en uppdaterad karta kommer att redovisas i ansökningshandlingarna.

Se även svar under 4.14.

4.13 Yttrande Brf Hyveln

Brf Hyveln äger två huskroppar utmed Blommenhovsvägen, med hela källare till c:a 2 m djup under markytan.

Hur dessa kommer att påverkas av manipulationer av grundvattennivåer i närheten vet vi naturligtvis inte. Vi vet att husen, byggda 1918, skakar då tung trafik passerar på Blommenhovsvägen. Vi är givetvis oroliga för skador i form av sprickbildningar och förskjutningar.

Framför allt är vi angelägna om en försäkran från er sida att eventuella reparationer efter skador i framtiden, som beror på era arbeten, inte kommer att belasta oss ekonomiskt, utan att ni kommer att stå för sådana kostnader.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Eftersom byggnaderna ligger utanför utredningsområdet för grundvatten bedöms byggnaderna inte kunna påverkas av grundvattensänkningen.

Se även svar under 4.14.

4.14 Yttrande Filen 3

Vi anser att det är helt orimligt att sänka och bredda Brunnsgatan med tanke på de geologiska och hydrologiska förutsättningar som finns. Ur samrådsunderlagets slutversion kan man utläsa att marken där vi bor utgörs av sättningskänslig lera. Fastigheten vi bor i, Filen 3, är rödmarkerad.

På sid. 20 framgår det att vid en grundvattensänkning på sättningskänslig mark, kan skador uppkomma på sättningskänsliga byggnader och anläggningar. Man kan i dokumentet utläsa: "En sättningskänslig mark kan ge sprickor i väggar eller kärvande dörrar. Även ledningar kan påverkas och i värsta fall gå sönder."

Ur Miljöbalken, MB11 kap är sänkning av grundvatten tillståndspliktig vilket även framgår av MB:6:

"En vattenverksamhet får bedrivas endast om dess fördelar för allmän och enskild synpunkt överväger kostnaderna för skadorna och olägenheterna av den".

Vi anser det inte vara ekonomiskt försvarbart med detta ingrepp. Kommunen bör noggrannare överväga och utreda andra alternativ där man inte behöver sänka grundvattennivån, genom att inte genomföra den ytterst kostsamma och i högsta grad äventyrlig sänkning av Brunnsgatan.

Vi efterlyser också information om vem som är ansvarig och ersättningsskyldig om och när skador på vår fastighet uppstår.

Vi motsätter oss härmed en sänkning av grundvattnet i samband med bygget av Nyköpings resecentrum.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Detaljplanen för Nyköpings resecentrum syftar bl.a. till att säkerställa god och säker framkomlighet för kollektivtrafik och oskyddade trafikanter samt attraktiv stadsutveckling som ett led i en hållbar stadsutveckling. Ett av de konkreta målen med projektet är att möjliggöra Brunnsgatans passage under järnvägen med utgångspunkt i kommunens transportstrategi för gång-, cykel- och kollektivtrafik.

I kommunens detaljplan ingår att bredda och sänka Brunnsgatan under järnvägsspåren eftersom den idag har otillräcklig fri höjd och otillräcklig kapacitet. Ombyggnationen av Brunnsgatan samt utformningen av

spåranläggningen runt plattformarna gör även att de två befintliga järnvägsbroarna över Brunnsgatan måste ersättas.

I MKB kommer ett påverkansområde grundvatten att redovisas. Detta är framtaget enligt försiktighetsprincipen, för att täcka in de fastigheter där en grundvattenpåverkan skulle kunna uppkomma om inga åtgärder för att minska grundvattensänkningens utbredning vidtas. Åtgärder för att minska grundvattensänkningen kommer dock att vidtas i byggskedet vilket innebär att grundvattensänkningens utbredning begränsas. Anläggande av betongkonstruktioner sker inom stödkonstruktion som utformas för att minska utbredning av grundvattensänkning i omgivningen. Därutöver förbereds för skyddsinfiltration vilket utgör en skyddsåtgärd för att undvika avsänkning av grundvattennivåer och uppkomst av ytterligare marksättningar. Med dessa åtgärder bedömer kommunen och Trafikverket att några skador inte kommer att uppkomma i omgivningen till följd av vattenverksamheten.

Om skador mot förmodan skulle uppkomma kommer dessa att hanteras enligt reglerna om oförutsedd skada, som ingår i domstolsprövningen. Varken kommunen eller Trafikverket kan utlova att hålla någon skadeslös i förväg. Varje skada är unik och det är endast sådana skador som har ett konstaterat samband med kommunen eller Trafikverkets verksamhet som kan ersättas. Alla skadeanmälningar kommer därför att prövas utifrån en juridisk bedömning

Kontrollprogram kommer att upprättas i samråd med Länsstyrelsen. Syftet med kontrollprogrammet är bland annat att följa upp grundvattenpåverkan och eventuella sättningsrörelser så att skyddsåtgärder, tex skyddsinfiltration, kan sättas in snabbt om behov skulle uppstå. Grundvattennivåmätningar sker sedan 2014 och sättningsmätningar, bl.a. installation och avvägning av dubb på byggnader, påbörjades under våren 2021.

4.15 Yttrande Borren 1

Huvudsakliga synpunkter:

Vi är mycket bekymrade och oroade över vilka konsekvenserna kan bli, om man genomför den planerade sänkningen av grundvattnet och Brunnsgatan, och gräver de stora schakten (precis utanför vår fastighet). Vi förstår att vår oro är befogad, vilket framgår av samrådsunderlaget.

Åldern på husen (100 år gamla) och lerjorden har redan gjort att många av husen, inklusive vårt, har sprickor och mindre sättningar, vilka syns i både husgrund, tak och väggar. Sommaren 2018 var väldigt varm och torr (gräsmattan var helt brun). I slutet av sommaren lade kommunen ny asfaltsbeläggning på Brunnsgatan just utanför vårt hus. Vibrationer från arbetet tillsammans med uttorkningen av lerjorden gjorde att vi fick sättningar i huset; några dörrar och fönster gick trögt att öppna. Hur kommer husen att påverkas om ni sänker grundvattennivån och ökar vibrationerna i marken under en ännu längre tid än en sommar för att gräva djupa och långa schakt, ta bort bropelare och spränga i berg mm? Sprängningarna kommer göra att marken vibrerar ännu mer och risken för sättningar ökar.

Vi är oroliga att bergvärmerören kommer att ta skada eller gå sönder, att huset kommer sätta sig ännu mer och bli snett, att vattenledningar, fuktspärrar och klinkergolv i tex badrum och kök kommer skadas, att dörrar och fönster blir sneda och inte går att öppna.

Varför ska grundvattennivåerna sänkas under byggtiden? Varför använder man inte tekniska lösningar under byggtiden som eliminerar behov av en sänkning av grundvattennivåerna? Måste man sänka Brunnsgatan? Tunga stora fordon kan ju ledas via andra vägar. Då området är sättningsskänsligt ökar risken för sättningar när markvibrationerna ökar, och det är när stora tunga bilar kör förbi på Brunnsgatan eller när långa tunga godståg kör förbi i hög fart som marken idag vibrerar så att husen skakar. Om tunga fordon leds alternativa vägar undviker man dessutom problemet med att lägga den sänkta vägen i ett tråg för att undvika att grundvattnet rinner in, och de problem som kan uppstå om det blir sprickor i tråget p.g.a. marksättningar.

För att motverka sättningar i marken föreslås infiltration av vatten vid behov. Kommer det att räcka? Kommer infiltrationen av vatten att ske kontinuerligt under hela grundvattensänkningen för att inte torka ut lerjorden våra hus står på, eller när och hur kommer det att ske? Kan man inte förebygga sättningar av husen genom att använda sig av geopolymere vilka sprutas ner i marken under dem och som ökar bärigheten i tex just lerjordar, för att minimera risken att leran sjunker ihop vid en grundvattensänkning?

Vi behöver veta vem som är ansvarig att bekosta och åtgärda de skador som kan uppkomma så att fastigheten inte tappar i värde på grund av sättningarna. Vilka kontroller kommer byggherren utföra för att upptäcka en skada på en sakägares fastighet? Vilka åtgärder ska finnas förberedda under byggtiden för att kunna återställa grundvattennivåerna om en skada på en sakägares fastighet upptäcks? Vilka kriterier ska användas för att bedöma om en skada på sakägares fastighet ska ersättas? Hur snabbt kommer åtgärder att ske? Vilka typer av kvalitetskontroller ska utföras för att säkerställa att förberedda åtgärder för att återställa grundvattennivåerna fungerar på avsett sätt?

Sammanfattningsvis motsätter vi oss av ovanstående skäl en sänkning av grundvattnet i dess föreslagna form samt önskar svar på våra frågor.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

För att motverka och förhindra sättningar kommer skyddsinfiltration att finnas som beredskap. I det kontrollprogram som kommer att tas fram i samråd med Länsstyrelsen före byggstart, kommer åtgärdsnivåer för grundvattnet att redovisas. Dessa nivåer räknas fram genom analys av grundvattennivåns naturliga variation historiskt. Inom projektet har grundvattennivåmätningar pågått sedan 2017 och det finns även grundvattenrör längre, bort där mätningar pågått ännu längre. Syftet med åtgärdsnivåerna är att avgöra när en skyddsinfiltration måste tillämpas. Skyddsinfiltration kommer således enbart att vara igång om och när grundvattennivåerna sjunker under åtgärdsnivå. Detta styrs och bevakas genom kontinuerliga grundvattennivåmätningar i alla de rör som installerats. Under hela byggskedet kommer täta mätningar att ske. Genom att använda denna metodik som skyddsåtgärd kommer kontinuerligt låga grundvattennivåer, som kan skapa sättningar, att undvikas.

Vad gäller vibrationsalstrande arbeten har en riskanalys utförts för Trafikverkets arbeten och riskanalyser kommer att utföras för kommunens arbeten. I en riskanalys avseende vibrationer ingår inventering av vibrationskänsliga byggnader, anläggningar, verksamheter och utrustning inom ett visst avstånd från sprängningsarbeten. Både sättnings- och vibrationskänsliga byggnader som kan påverkas av arbetena, kommer att besiktigas före och efter byggstart.

Dubbar för mätning av sättningsrörelser har installerats på ett flertal byggnader inom utredningsområdet. Mätningarna påbörjades under våren 2021. Gällande geopolimerer är det inte aktuellt för projektet.

Se även svar under 4.14.

4.16 Yttrande Gripen 23

Huvudsakliga synpunkter:

Vi önskar kontakt för att säkerställa att mätpunkter sätts upp på vår fastighet. Vidare önskar vi kontakt för att bli mer informerade om den geometriska undersökningen som görs inför omlandet av grundvattnet och vilka insatser som görs för att undvika sättningar.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Gripen 23 ligger utanför utredningsområdet för grundvatten och kommer inte att påverkas av en grundvattensänkning. Därför är det inte aktuellt med ytterligare undersökningar kopplat till er fastighet. Fastigheten ligger däremot inom utredningsområdet för buller och därför ingår ni i den samrådsrets som fått direktutskick.

4.17 Yttrande Sylen 20

Vad innebär detta för min fastighet? Jag är givetvis inte alls intresserad av att bekosta eventuella skador som bortledningen av grundvattnet kan orsaka.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Sylen 20 ligger utanför utredningsområdet för grundvatten och kommer inte att påverkas av en grundvattensänkning. Fastigheten ligger däremot inom utredningsområdet för buller och därför ingår ni i den samrådsrets som fått direktutskick.

4.18 Samråd med allmänheten

Yttrande från A.A

Huvudsakliga synpunkter:

Att leda bort vatten vid bygget kring Nyköping C medför stora risker då fastigheter på väster kan spricka sönder. Dessutom kan området Nyköping, Larslund, Stigtomta få tomma brunnar. Trafikverket kan skada sin egen järnväg Oxelösund – Eskilstuna.

Har Ni undersökt grundernas konstruktion vid närbelägna Nyköping lasarett?

När blir den utlovade mötet med vattendomstolen?

I en linje Resecentrum – Hamnvägen bör alla fastigheter besiktigas eftersom det i framtiden kan uppstå sprickor mm.

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Avsänkningen av grundvattennivåer inom de sökta vattenverksamheterna kommer att ske i jord. Bergborrade energibrunnar kommer ej att påverkas då grundvattenavsänkningen är så begränsade i tid och djup att någon negativ påverkan på energiförsörjning inte förväntas uppstå. Varje eventuell skada kommer på vanligt sätt att hanteras och prövas för sig utifrån ett juridiskt perspektiv för att säkerställa likabehandling av alla berörda.

Utredning av lasarettets grundläggning har inte ingått i den inventering som utförts då den ligger utanför utredningsområdet för grundvattensänkningen. Se också vårt svar till regionen under 4.8.

Eftersom det blir tre olika ansökningar som kommer att lämnas in till domstolen blir det även tre förhandlingar. Datum för det är ännu inte bestämt utan kommer att meddelas av domstolen efter respektive inlämnad ansökan. Möjlighet att yttra sig i respektive ärende kommer ges efter det att domstolen mottagit ansökningarna och kungjort dem. Det vill säga inte bara vid själva huvudförhandlingen.

Besiktning p.g.a. vibrationer sker ca 50 m från berört schakt. Alla sättningskänsliga byggnader inom påverkansområdet (ej ännu framtaget) kommer att besiktigas.

Yttrande ordförande Brf Häradshövdingen 10

Huvudsakliga synpunkter:

Min fråga är hur påverkas byggnader angående sättningar vid grundvattensänkningar som kan uppkomma och hur är ersättningsfrågan vid skador på byggnader?

Svårt att tyda figurerna 2, 3 och 5 som är kraftigt förminskade. Var kan jag hitta större ritningar på figurerna 2,3 och 5?

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

I samrådsunderlaget finns en översiktlig beskrivning av vilka skador som kan uppstå till följd av sättningar. En sättning kan exempelvis ge sprickor i väggar

eller kärvande dörrar. Även ledningar kan påverkas och i värsta fall gå sönder. I miljökonsekvensbeskrivningen kommer ett påverkansområde anges samt eventuella skyddsåtgärder som kan komma att bli aktuella för att undvika skada på byggnader.

Se även svar under 4.14.

I ansökningshandlingarna kommer större och tydligare kartor över påverkansområden för grundvatten och buller att redovisas.

Yttrande från boende Rättstjänaren 6

Huvudsakliga synpunkter:

Kommer samtliga fastigheter inom området att sättningsmätas? Om inte, varför i så fall och vad är kriterierna för bedömningen?

På vilket sätt kommer kontrollprogrammet att kommuniceras och hållas tillgängligt för berörda fastighetsägare?

Nyköpings kommun och Trafikverkets bemötande:

Alla sättningskänsliga byggnader inom påverkansområdet (ej ännu framtaget) kommer att besiktigas.

Kontrollprogrammet kommer i första hand kommuniceras med tillsynsmyndigheten. I det här fallet är det Länsstyrelsen (det kan också vara miljönämnden något beroende av vilken miljöfråga det gäller) som följer upp att tillståndet för vattenverksamhet efterlevs och att villkoren uppfylls. Det ska också säkerställa efterlevnaden av övriga miljökrav som följer av lagstiftning, krav från tillsynsmyndighet samt Nyköpings kommun och Trafikverkets interna miljökrav. Kontrollprogrammet är som regel ett levande dokument som kan komma att revideras under arbetets gång till följd av till exempel ny lagstiftning.

Kontrollprogrammet är inte ett dokument som löpande kommer kommuniceras med fastighetsägare men om det finns intresse av att ta del av det går det alltid att vända sig till kommunen eller Trafikverket.

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD

NYKÖPINGS KOMMUN OCH TRAFIKVERKET

Tillstånd vattenverksamhet, Nyköpings resecentrum

UPPDRAGSNUMMER 30018288

**UNDERLAG FÖR SAMRÅD ENLIGT 6 KAP. 4 § MILJÖBALKEN
FÖR GRUNDVATTENBORTLEDNING OCH INFILTRATION I SAMBAND
MED VISSA BYGGNATIONER VID NYKÖPINGS RESECENTRUM, NYKÖPINGS KOMMUN**

SLUTVERSION

2021-09-22

NYKÖPINGS RESECENTRUM

SOFIA GRÖHN

Innehållsförteckning

1	Administrativa uppgifter	3
2	Bakgrund och syfte	4
3	Lokalisering	5
4	Beskrivning av samråds- och tillståndprocessen	6
4.1	Föreslagen avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen	8
4.1.1	Geografisk avgränsning	8
4.1.2	Avgränsning avseende miljöeffekter	9
4.1.3	Tidsmässig avgränsning	10
5	Planerade anläggningar	11
5.1	Trafikverkets anläggningar	11
5.1.1	Västra och Centrala passagen	11
5.1.2	Brostöd för järnvägsbro	13
5.2	Kommunens anläggningar	14
5.2.1	Ledningsomläggning	14
5.2.2	Brunnsgatan	14
6	Områdesförutsättningar	16
6.1	Byggnader och anläggningar	16
6.2	Riksintressen	17
6.3	Naturmiljö	17
6.4	Kulturmiljö	17
6.5	Vattenförekomster	18
7	Geologiska och hydrogeologiska förutsättningar	18
7.1	Jordlager	18
7.2	Hydrogeologiska förhållanden	19
7.3	Föroreningar	20
8	Förutsedda miljöeffekter	20
8.1	Grundvatten	20
8.1.1	Byggnader och ledningar	20
		1(23)

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD

2021-09-22

SLUTVERSION

8.1.2	Mobilisering av föroreningar	21
8.2	Ytvatten	21
8.3	Buller och vibrationer	22
8.4	Naturmiljö	22
8.5	Kulturmiljö	22
8.6	Riksintresse	22
8.7	Transporter och masshantering	22
9	Skyddsåtgärder och kontroll	22
9.1	Skyddsåtgärder	22
9.2	Kontrollprogram	23

2(23)

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD
2021-09-22

SLUTVERSION

1 Administrativa uppgifter

Fastighet/er:	Väster 1:1, Väster 1:2, Väster 1:42, Väster 1:43 samt Anderslund 1:27
Ort:	Nyköping
Kommun:	Nyköpings kommun
Sökande:	Nyköpings kommun och Trafikverket
Fastighetsägare:	Nyköpings kommun (Väster 1:1, Väster 1:42, Väster 1:43 samt Anderslund 1:27) och Trafikverket (Väster 1:2)
Diarienummer TrV:	TRV 2021/103847
Diarienummer Nyköpings kn:	OST21/2
Kontakt Nyköping kn:	Johan Dahlrot (joan.dahlrot@nykoping.se)
Kontakt TrV:	Joel Renblom (joel.renblom@trafikverket.se)
Prövningsgrund:	Tillstånd enligt 11 kap. 9 § miljöbalken
Prövningsmyndighet:	Mark- och miljödomstolen vid Nacka Tingsrätt

2 Bakgrund och syfte

Inom ramen för projektet Ostlänken planerar Nyköpings kommun och Trafikverket att bygga om befintlig järnvägsstation i Nyköping och anlägga ett trafikslagsövergripande resecentrum (Se Figur 1). Trafikverket ansvarar för järnvägsanläggningen, plattformsangöringar med tillhörande entrébyggnader och Nyköpings kommun ansvarar för exempelvis byggnader, vägar och parkeringsplatser vid sidan av järnvägsspåren.

För att utföra arbeten i Nyköpings resecentrum har Trafikverket har upprättat en järnvägsplan och Nyköpings kommun har upprättat en detaljplan för Nyköpings resecentrum. Båda är fastställda och har vunnit laga kraft.

Figur 1. Illustrationsplan över möjlig utformning Nyköpings resecentrum.

De planerade arbetena medför behov av tillfällig grundvattenbortledning från djupa schakter under byggskedet. Bortledning av grundvatten skapar en grundvattensänkning i omgivande jordlager, vilket med tiden kan ge upphov till sättningar. Sättningar kan leda till skador på byggnader och anläggningar som inte är fast grundlagda. För att förhindra uppkomst av skadliga sättningar till följd av avsänkta grundvattennivåer kan, som en skyddsåtgärd, infiltration vidtas.

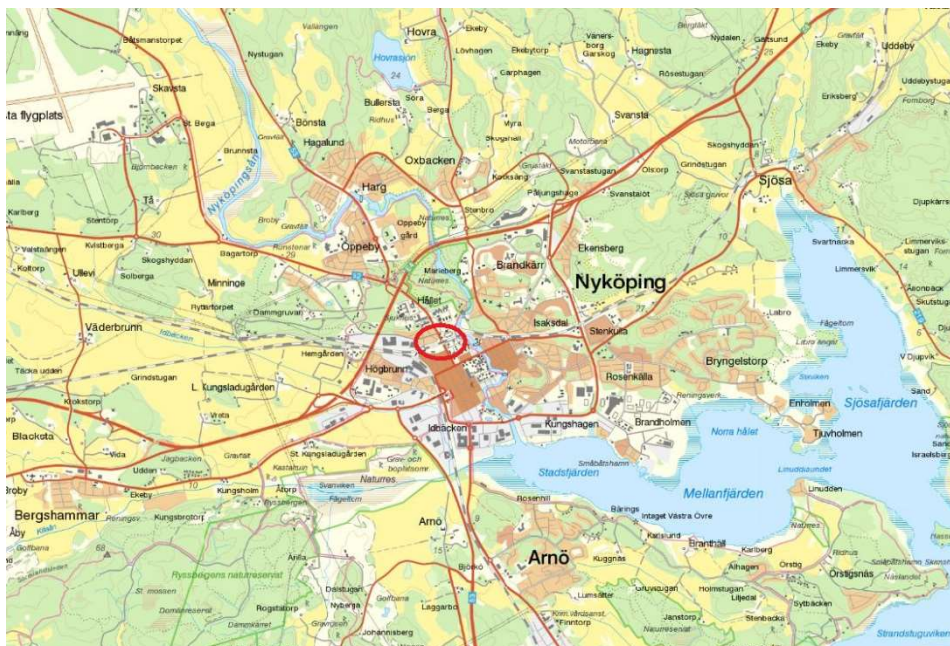
Grundvattenbortledning och skyddsinfiltration är tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kapitlet 9 § miljöbalken. Detta samråd genomförs inför tillståndsprövning i mark- och miljödomstolen, se avsnitt 4.

4(23)

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD
2021-09-22
SLUTVERSION

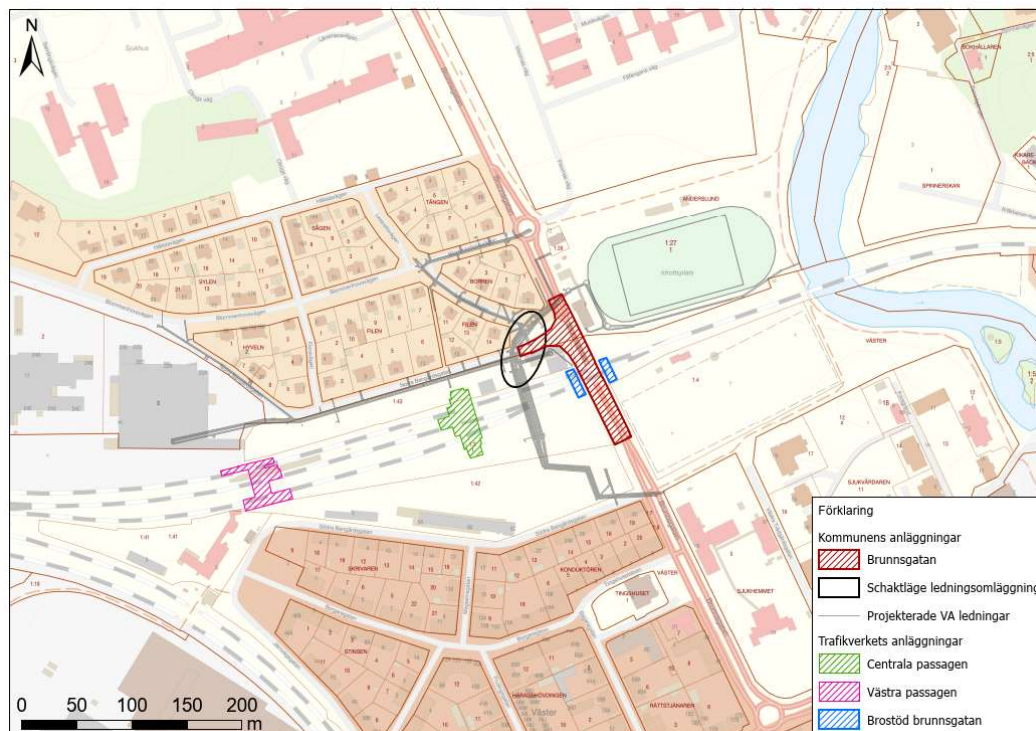
3 Lokalisering

Planerade schakter ligger i centrala Nyköping, mellan järnvägsstationen och Nyköpingsån (se figur 2). De schakter som berörs av grundvattenbortledningen benämns schakt för Västra passagen, Centrala passagen, Brunnsgatan, brostöd för järnvägsbro och ledningsomläggning, se Figur 3. Den tekniska utformningen av dessa redovisas under kap.5.

Figur 2. Översiktskarta med berört område inringat i rött.

Planerat schaktarbete vid Västra passagen utförs på fastigheterna Väster 1:2, Väster 1:42 samt Väster 1:43. Planerat schaktarbete vid Centrala passagen utförs på fastigheterna Väster 1:42 samt Väster 1:43. Schakt för brostöd utförs på fastigheten Väster 1:2. Planerat schaktarbete vid Brunnsgatan och ledningsomläggning omfattar fastigheterna Väster 1:1, Väster 1:2, Väster 1:43 och Anderslund 1:27. En fastighetskarta med planerade schakter redovisas i Figur 3.

Figur 3. Fastighetskarta med planerade områden för schakt inom Nyköpings resecentrum.

4 Beskrivning av samråds- och tillståndprocessen

Samrådet är en viktig del av tillståndprocessen. Det genomförs för att inhämta synpunkter på planerad vattenverksamhet samt miljökonsekvensbeskrivningens avgränsning. Detta avgränsningssamråd genomförs gemensamt av Nyköpings kommun och Trafikverket.

Trafikverket och Nyköpings kommun genomförde år 2017 samråd angående grundvattenbortledning. Detta förnyade samråd genomförs då utförandet och omfattningen av projektet har ändrats och därför att Mark- och miljödomstolen anser att samrådet behöver kompletteras. Vid tidigare samråd var en förutsättning att tillstånd skulle sökas gemensamt av Trafikverket och Nyköpings kommun. Fortsatt projektering har dock visat på en möjlighet att utföra arbeten utan att stänga av Brunnsgatan under lika lång tid som det tidigare var tänkt. Detta medför även att Trafikverkets och kommunens anläggningsdelar kommer att utföras under olika tidsperioder och det föreligger därför inte skäl att lämna in en gemensam ansökan. Trafikverket respektive Nyköpings kommun kommer att söka tillstånd för de vattenverksamheter som behövs för

6(23)

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD
2021-09-22
SLUTVERSION

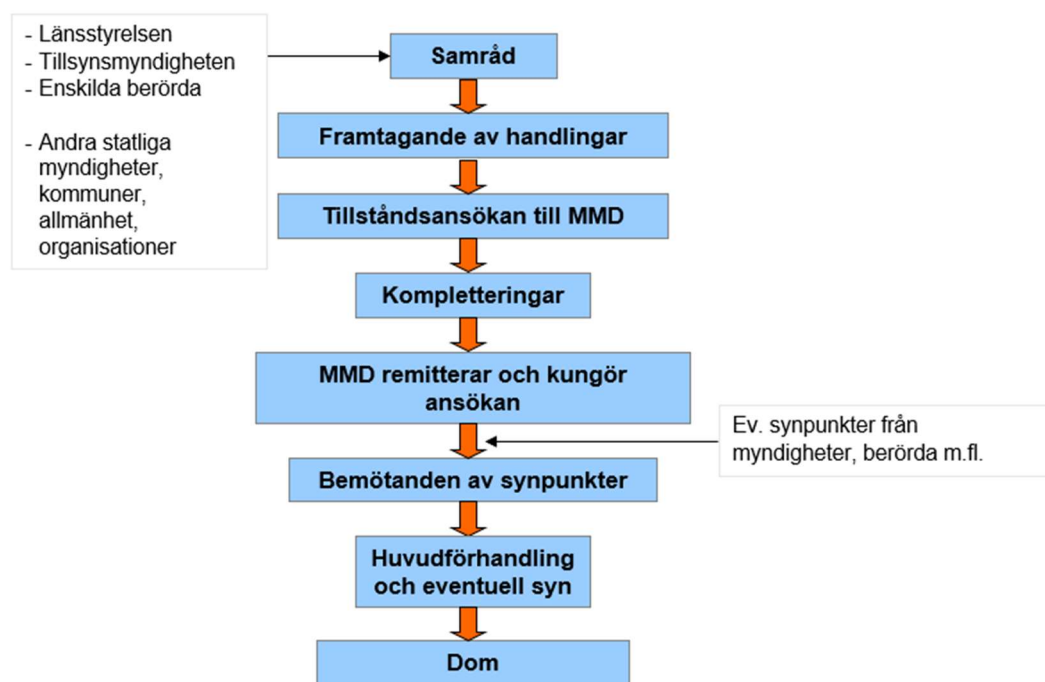
utförande av sina respektive anläggningsdelar. Det kommer att upprättas tre olika ansökningar, framför allt beroende på att ledningsomläggningen utgör ett kortare förberedande arbete. De tekniska underlagen kommer till viss del att vara gemensamma, bland annat för att på ett tydligt sätt beskriva eventuella kumulativa effekter.

Ansökningarna prövas av Mark- och miljödomstolen, som även godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

I samband med respektive anläggning aktualiseras följande vattenverksamheter i den mening som avses i 11 kap. 3 § miljöbalken:

- Bortledning av grundvatten
- Skyddsinfiltration

Se Figur 4 för de olika delarna i tillståndprocessen.

Figur 4. Delar i tillståndprocessen för att söka tillstånd för vattenverksamhet enligt miljöbalken.

Verksamheterna antas medföra betydande miljöpåverkan (BMP). Undersökningssamråd har därför inte skett. Detta dokument utgör underlag för avgränsningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken.

Enligt 6 kap. 29–30 §§ miljöbalken ska avgränsningssamrådet genomföras inför arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen. Samråd ska ske med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten samt med de övriga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden.

Efter samrådsperioden tas en miljökonsekvensbeskrivning fram enligt 6 kap. 35–37 §§ miljöbalken och skickas in tillsammans med tillståndsansökan och andra bilagor till Mark- och miljödomstolen för prövning. Ansökan kungörs i tidningar så att de som önskar kan ta del av vad som planeras och har möjlighet att lämna synpunkter under remisstiden. När remisstiden är över, synpunkter har bemötts och utretts av Mark- och miljödomstolen, kan domstolen avgöra målet på handlingarna, begära kompletteringar eller vid behov hålla huvudförhandling och sedan avgöra målet.

Tillståndsprövningen avslutas genom att domstolen meddelar dom i tillståndsfrågan. Ett tillstånd ger rättskraft. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenverksamhet.

Samrådsmöte planeras att genomföras med länsstyrelsen och kommunen i oktober år 2021. Under perioden 27 september till den 18 oktober år 2021 kommer skriftligt samråd att genomföras med övriga berörda myndigheter och enskilda som kan bli påverkade av planerad vattenverksamhet och/eller byggbuller i samband med utförande av de anläggningsdelar som medför vattenverksamhet. Inbjudan till samråd annonseras även i tidning för att nå allmänheten.

4.1 Föreslagen avgränsning av miljökonsekvensbeskrivningen

Nedan presenteras de bedömningar och avgränsningar som hittills har gjorts vid framtagandet av detta samrådsunderlag och för arbete med miljökonsekvensbeskrivningen.

4.1.1 Geografisk avgränsning

Samrådet och ansökningarna avser de redovisade arbetsschakterna i Figur 3.

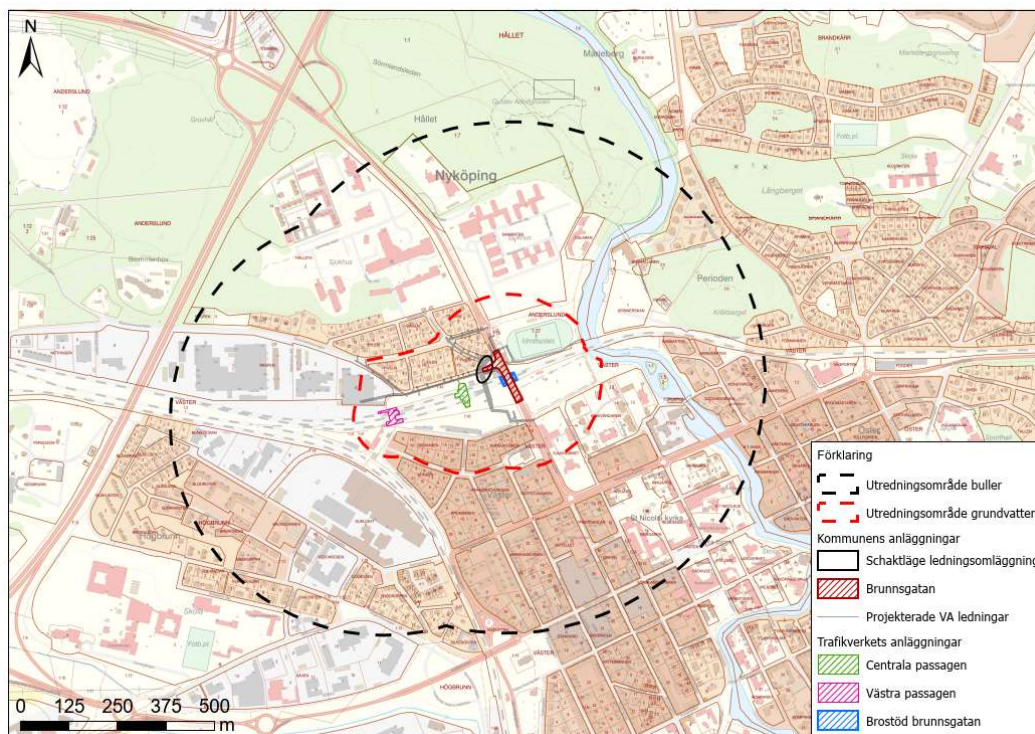
I figuren redovisas även utredningsområde avseende möjlig grundvattenpåverkan. Området har tagits fram utifrån förväntade grundvattensänkningar och geologiska och hydrogeologiska förhållanden. Inom utredningsområdet har inventering och utredning av värden och objekt som kan påverkas vid grundvattensänkning inventerats. Ett större utredningsområde har därefter identifierats som även omfattar fastigheter där det kan uppkomma buller till följd av arbeten vid schakterna i byggskedet. Utredningsområdet för byggbuller utgör även yttre gräns för den samrådsrets som får direktutskick i brevlådan. I Figur 5 redovisas de båda utredningsområdena.

Vid inlämnande av ansökan kommer en sakägarlista redovisas för de fastigheter som har byggnader eller anläggningar med sättningskänslig grundläggning inom det bedömda

8(23)

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD
2021-09-22
SLUTVERSION

påverkansområdet för grundvattenbortledning. Påverkansområdet kommer att redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Figur 5. Avgränsning av utredningsområde för grundvatten (röd streckad linje) och byggbuller (svart streckad linje).

4.1.2 Avgränsning avseende miljöeffekter

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) som tas fram till ansökan kommer att fokusera på de miljöeffekter som uppkommer till följd av den vattenverksamhet som ansökan avser. Eftersom grundvattenbortledning genom länshållning i schakt bara behövs under byggskedet uppkommer eventuella miljöeffekter endast under den tiden.

Grundvattenbortledningen utförs för att kunna bygga vissa anläggningsdelar (se figur 3). Under byggskedet uppkommer miljöeffekter på grund av byggnation av dessa anläggningsdelar, till exempel buller. Även dessa miljöeffekter kommer att beskrivas i MKB. Miljöeffekter av övriga byggnationer och anläggningar, samt de permanenta anläggningar som uppförs i Nyköpings resecentrum kommer inte att beskrivas i MKB. För

beskrivning av dessa miljöeffekter hänvisas istället till MKB för järnvägsplan respektive MKB för detaljplan.

MKB kommer att fokusera på följande miljöeffekter:

- Risk för påverkan på sättningskänsliga byggnader och anläggningar
- Hantering av länshållningsvatten som kan vara förorenat
- Risk för mobilisering av föroreningar i grundvatten
- Buller och vibrationer till följd av schaktning, spontning, pålning och sprängarbeten vid byggnation av de anläggningar som kräver grundvattenbortledning i byggskedet.

Miljöeffekter som planeras att beskrivas översiktligt:

- Naturmiljö, grundvattenberoende naturvärden. Eftersom grundvattenpåverkan är tillfällig och begränsad bedöms ingen skadlig påverkan uppkomma.
- Masshantering och transporter

Miljöeffekter som planeras att avgränsas bort:

- Påverkan på naturmiljö och kulturmiljö p.g.a. det fysiska intrånget av anläggningen, t.ex. befintliga träd. Hanteras översiktligt då detta prövats i annan ordning. Sättningskänsliga kulturmiljövärden hanteras som övriga sättningskänsliga byggnader och anläggningar.
- Påverkan på riksintressen. Ingen påverkan bedöms uppkomma.
- Energibrunnar. Ingen skadlig påverkan bedöms uppkomma.

4.1.3 Tidsmässig avgränsning

Byggstart för Nyköpings resecentrum är planerat till 2023 och den totala byggtiden bedöms till 3-5 år. Ledningsomläggning sker som ett förberedande arbete som planeras att påbörjas 2022.

Behovet av bortledning av grundvatten för olika anläggningsdelar är utspritt över tid. Ledningsomläggningen utförs som ett förberedande arbete och tråget i Brunnsgatan byggs efter utförande av Västra och Centrala passagen samt brostöden.

10(23)

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD
2021-09-22
SLUTVERSION

5 Planerade anläggningar

Nedan följer en sammanfattning av utformning, konstruktion och arbetsmoment för de anläggningar (Västra och Centrala passagen, ledningsomläggningen samt Brunnsgatan) som medför att grundvatten behöver länshållas ur schakter i byggskedet.

De färdiga anläggningarna visualiseras i detaljplan samt järnvägsplan.

5.1 Trafikverkets anläggningar

De anläggningar som ska byggas av Trafikverket och som ingår i ansökan om vattenverksamhet benämns Västra och Centrala passagen samt brostöd för järnvägsbroar.

5.1.1 Västra och Centrala passagen

Den Västra passagen ska användas som gång- och cykelpassage (GC-tunnel) under järnvägsspåren samt ge åtkomst till stationens plattformar.

Den Centrala passagen ska användas som gångpassage under järnvägsspåren samt ge åtkomst till stationens plattformar .

Grundläggning av Västra och Centrala passagen utförs inom schakt (se Figur 6 och 7). För att arbeten ska kunna ske i torrhet krävs en grundvattensänkning på 2-3 meter under upp till två år. I tabell 1 nedan redovisas storlek och djup på respektive schakt:

Tabell 1: Ungefärliga uppgifter om schaktutformning vid Västra och Centrala passagen. Schaktdjupet under markytan varierar och det som anges i tabellen avser den djupaste delen av respektive schakt.

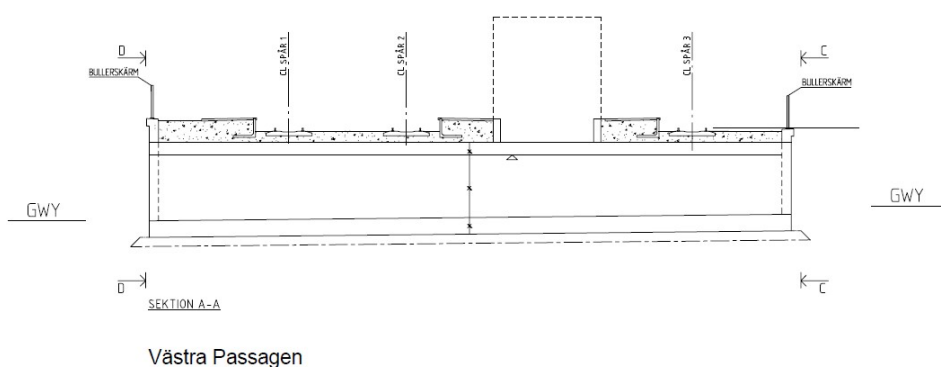
	Västra passagen	Centrala passagen
Schaktlängd (m)	60	65
Schaktbredd (m)	14	20
Schaktdjup (m)	7	7

Schakterna utförs med öppna slänter anpassade för rådande geologiska förhållanden eller inom temporär stödkonstruktion i form av spont.

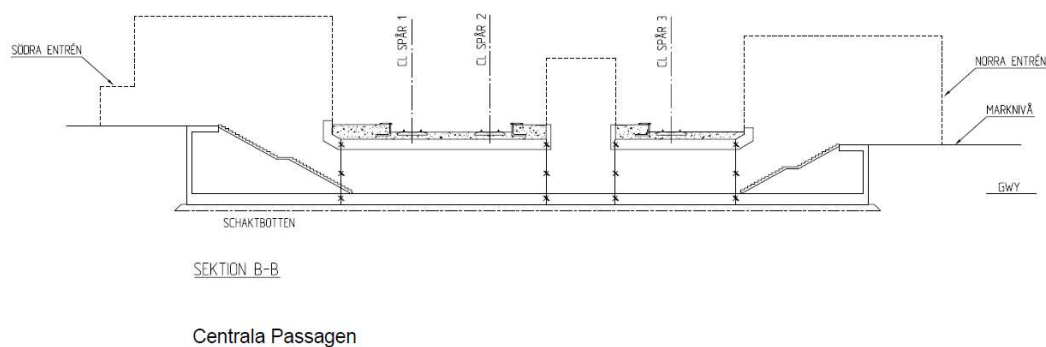
Vid Västra passagen är berget ytligt och en stor del av schakten utförs i berg. Det kan bli aktuellt med pålning för grundläggning av Centrala passagen. Byggnationerna planeras ske i två etapper, parallellt med varandra. Etappindelningen krävs för att järnvägstrafiken

ska kunna fortgå på ett av spåren under byggtiden. I den första etappen färdigställs den södra delen av passagerna. I etapp två färdigställs den norra delen av passagerna.

Utformningen av den permanenta anläggningen vid Västra passagen är under utredningen. Den kan medföra en mindre permanent grundvattenbortledning under driftskedet.

Figur 6. Principskiss i sektion över arbeten med Västra passagen. Sektionen är ritad tvärs spåren med norra sidan till höger i figuren och södra till vänster. I figuren saknas anslutande tråg. Schakten har således större utbredning än ovan skiss.

Figur 7. Principskiss i sektion över arbeten med Centrala passagen. Sektionen är ritad tvärs spåren med norra sidan till höger i figuren och södra till vänster. Utbredningen på schakten blir en bit utanför den färdiga anläggningen som redovisas i figuren.

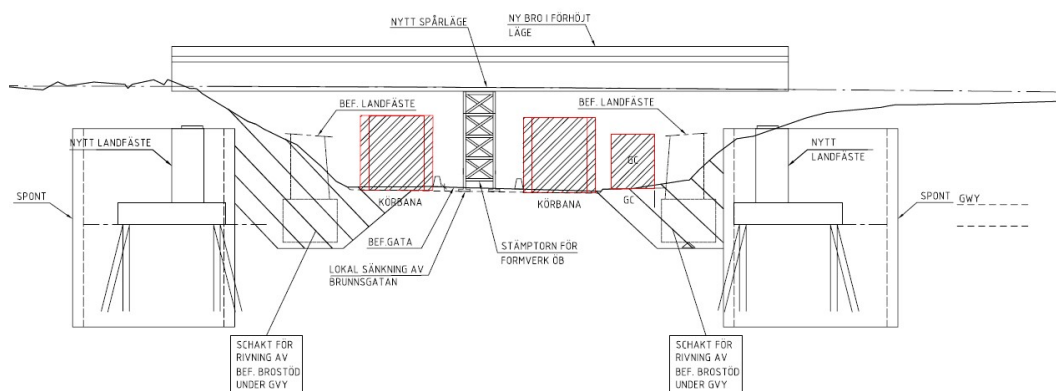
5.1.2 Brostöd för järnvägsbro

Trafikverket kommer att riva befintliga brostöd samt anlägga nya brostöd för de nya järnvägsbroarna över Brunnsgatan.

De nya brostöden byggs i etapper bakom de befintliga stöden, som rivs efter att de nya järnvägsbroarna tagits i drift. Arbetena inleds med utförande av temporära stödkonstruktioner i lägen för de nya brostöden, för att möjliggöra schakt, pålning och gjutning i torrhet. Detta kommer att medföra behov av begränsad bortledning av grundvatten från schaktgroparna. När brostöden och de nya broarna färdigställts och tagits i drift kan befintliga brostöd rivas. Detta sker genom schakt till grundläggningsnivån för de befintliga brostöden. I Figur 8 redovisas en profil som redovisar arbetena med brostöden.

Tabell 2: Ungefärliga uppgifter om schaktutformning vid brostöden.

	Brostöd norra	Brostöd södra
Schaktlängd (m)	27	30
Schaktbredd (m)	10	10
Schaktdjup (m)	7	7

Figur 8. Principskiss i sektion över arbeten med brostöden och landfästen för järnvägsbro.

5.2 Kommunens anläggningar

De anläggningar som ska byggas av Nyköpings kommun och som ingår i ansökan om vattenverksamhet utgörs av en ledningsomläggning samt ett tråg under Brunnsgatan.

5.2.1 Ledningsomläggning

Längs med Brunnsgatan finns ett ledningsstråk mellan den norra sidan av järnvägen och den södra. I samband med att Brunnsgatan ska byggas om, se punkt 5.2.2, behöver dessa ledningar flyttas. Ledningarna placeras istället under järnvägen, ca 60-70 meter västerut. För att minimera påverkan på järnvägen kommer ledningarna att tryckas under densamma. Detta utförs genom att en schakt anläggs på vardera sida om järnvägen. Ledningarna trycks sedan från den södra till den norra sidan.

Hela ledningsomläggningen innebär att schaktning behöver ske. En viss grundvattenbortledning kommer krävas på flera platser i dessa schakter för att kunna jobba i torrhet. De två djupaste schakterna benämns mottagarschakt och anslutningsschakt och ligger norr om järnvägen. I dessa krävs en grundvattensänkning på ca 1-3 meter under som mest 0,5 år. I övriga schakter bedöms grundvattensänkningen bli i liten omfattning.

I tabell 3 nedan redovisas storlek och djup på mottagarschakt och anslutningsschakt:

Tabell 3: Ungefärliga uppgifter om schaktutformning för de djupaste schakten vid ledningsomläggningen.

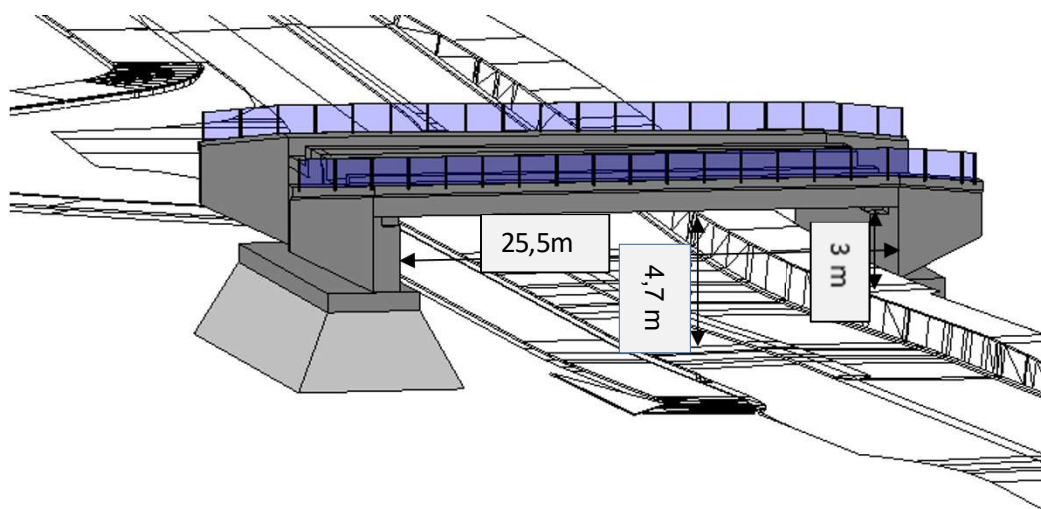
	Mottagarschakt	Anslutningsschakt
Schaktlängd (m)	15	50
Schaktbredd (m)	15	4
Schaktdjup (m)	6	5

5.2.2 Brunnsgatan

För att permanent öka den fria höjden under järnvägen kommer Brunnsgatan att sänkas från sitt befintliga läge (Figur 9). Anläggningen utformas som ett vattentätt tråg.

14(23)

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD
2021-09-22
SLUTVERSION

Figur 9. Illustration Brunnsgratan med korsande järnvägsbro. Vy från sydväst.

Vid grundläggning av tråget krävs att schaktning under grundvattenytan sker. För att arbeten ska kunna ske i torrhet krävs en grundvattensänkning under byggskedet på drygt 3-4 meter under ca 1 år. I tabell 4 nedan redovisas storlek och djup på schaktet:

Tabell 4: Ungefärliga uppgifter om schaktutformning för anläggning av tråg vid Brunnsgratan. Schaktdjupet under markytan varierar och det som anges i tabellen avser den djupaste delen av schaktet.

	Brunnsgratan
Schaktlängd (m)	127
Schaktbredd (m)	14-17
Schaktdjup (m)	4

Schakterna utförs med öppna slänter anpassade för rådande geologiska förhållanden eller temporär stödkonstruktion i form av spont.

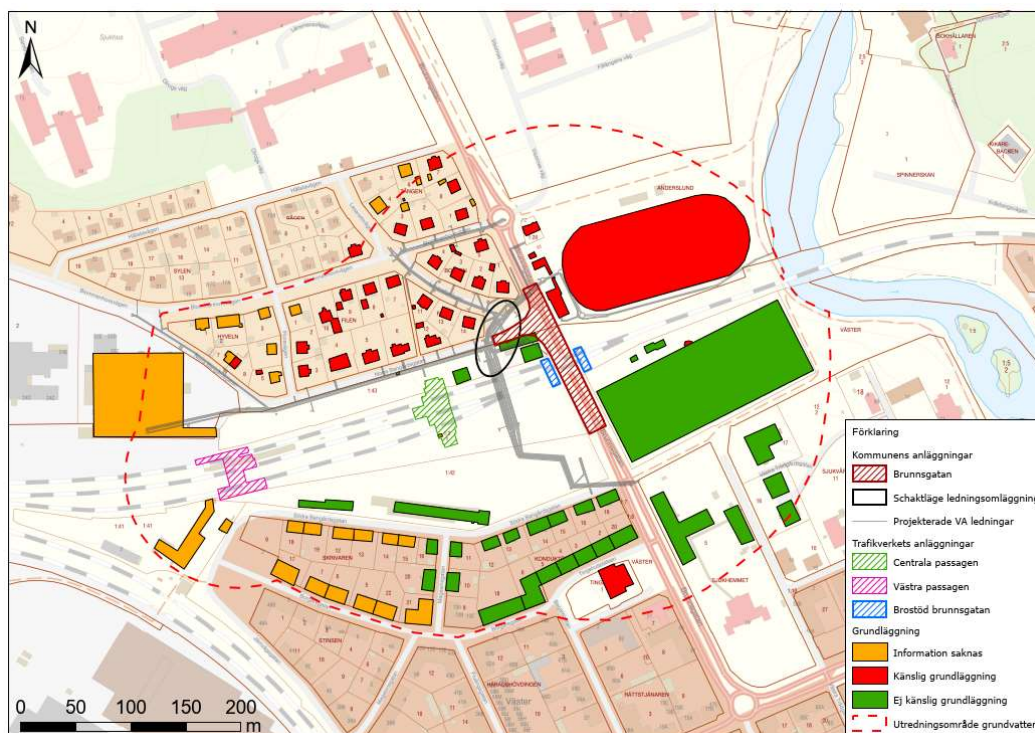
I en del av schakten måste berg sprängas bort ned till grundläggningsnivå.

6 Områdesförutsättningar

Beskrivning av olika områdesförutsättningar enligt nedanstående sker inom utredningsområdet för grundvatten som redovisats i figur 5.

6.1 Byggnader och anläggningar

En grundläggningsinventering har utförts. Syftet med inventeringen är att identifiera de byggnader som har sättningskänslig grundläggning och som kan påverkas av en grundvattensänkning. Inventeringen har delats in i känslig, ej känslig och okänd grundläggning (information saknas) och dessa redovisas i Figur 10.

Figur 10. Resultat från grundläggningsinventering inom utredningsområdet för grundvatten.

VA-ledningar och fjärrvärmeledningar som är känsliga för en grundvattensänkning har inventerats.

16(23)

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD
2021-09-22
SLUTVERSION

Det finns enligt SGUs brunnarsarkiv flertalet energibrunnar inom utredningsområdet för grundvatten. Grundvattenpåverkan är dock så begränsad i tid och djup att någon negativ påverkan på energiförsörjning inte kan förväntas uppstå.

6.2 Riksintressen

Nyköpings innerstad är av riksintresse för kulturminnesvården. Staden är en residensstad som har utgjort ett viktigt politiskt maktcentrum sedan medeltiden och har en välbevarad stadsmiljö. Riksintresset innefattar bland annat Nyköpings slott, de medeltida kyrkorna samt den rätvinkliga stadsplanen från 1600-talet (Länsstyrelsen i Södermanlands län, 2016).

Både TGOJ-banan¹ och Södra stambanan med Nyköpings station är av riksintresse för kommunikationer. Detta gäller också området för den planerade Ostlänken.

Nyköpingsån, ca 200 m öster om Brunnsgatan, är utpekad riksintresse för naturvården och för friluftslivet. Riksintresset gäller både själva ån och dess stränder (Länsstyrelsens WebbGIS, 2017).

6.3 Naturmiljö

Största delen av berört område är stadsbebyggelse. Inom utredningsområdet utgörs marken till största del av spårområde och hårdgjorda ytor. Smala grönytor finns direkt utanför spårområdets södra och norra sida och inom Kyrkogården finns träd.

Kyrkogården ligger söder om järnvägen och öster om Brunnsgatan.

Enligt länsstyrelsens beslut 521-1343-2020 har Nyköpings kommun medgivits dispens att ta ner alléträd i anslutning till Brunnsgatan. Samma dispens omfattar alléträd längs Södra Bangårdsgatan (södra delen av Västra passagen). De nedtagna träden ska ersättas med minst lika många lövträd inom den planerade genomförandetiden för projektet.

6.4 Kulturmiljö

På stationsområdet finns det gamla byggnader av kulturhistoriskt värde. En av dessa kommer dock rivas och en kommer flyttas inom ramen för detaljplanen för Nyköpings resecentrum och tas inte upp närmare i denna MKB.

Idrottsplatsen Folkungavallen nordost om järnvägens korsning med Brunnsgatan med byggnader från 1920-talet är klassade som kulturhistoriskt värdefulla av Nyköpings kommun. Även en byggnad i kv. Konduktören 19 som ligger i sydöstra hörnet av påverkansområdet är av kommunen klassad som kulturhistoriskt särskilt värdefull.

¹ Trafikaktiebolaget Grängesberg-Oxelösunds Järnvägar

6.5 Vattenförekomster

Nyköpingsån är en ytvattenförekomst och ligger ca 200 m öster om planerad verksamhet och är Södermanlands största vattendrag och mynnar i Stadsfjärden. Ån innehåller ett stort antal fiskarter samt rödlistade musselarter. Den är också viktig för fågellivet samt har särskilt goda förutsättningar för fritidsfiske, kanoting och andra naturupplevelser.

Vattenförekomsten har måttlig ekologisk status på grund av höga halter näringsämnen och dålig konnektivitet. Målsättningen är att Nyköpingsån ska ha miljö kvalitetsnormen god ekologisk status senast år 2027. Den kemiska statusen är klassad till god utan de överallt överskridande ämnena kvicksilverföroreningar och bromerad difenyleter (VISS, Vatteninformationsystem Sverige, 2020).

Ingen grundvattenförekomst finns i anslutning till planerad verksamhet.

7 Geologiska och hydrogeologiska förutsättningar

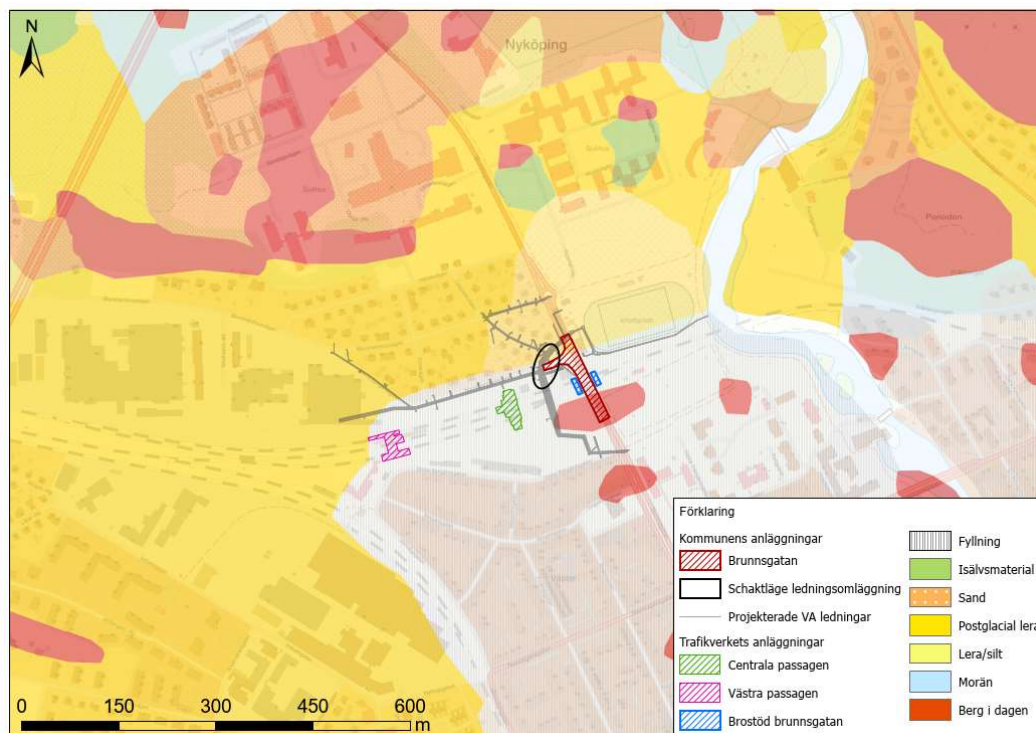
De geologiska och hydrogeologiska förhållandena är viktiga att undersöka då de ger förutsättningar för hur en grundvattensänkning kan påverka omgivningen. Inom projektet har därför ett flertal geotekniska och hydrogeologiska undersökningar utförts. Ett flertal grundvattenrör är installerade och grundvattennivåmätningar har skett 1 gång per månad sedan år 2015.

7.1 Jordlager

Jordlagerföljden inom utredningsområdet är varierande och domineras av fyllning i markytan och därunder finkorniga glaciala varviga sediment bestående av lera, silt och fin sand på morän och berg.

Inom villaområdet norr om järnvägen förekommer lera med en stor mäktighet som avtar söderut mot järnvägen då bergnivån stiger (Figur 9). Utförda undersökningar visar att det kan uppkomma sättningar i leran vid en grundvattensänkning.

Söder om järnvägen är marken inom utredningsområdet uppfylld. Under denna fyllning förekommer finsediment. Förekommande lera söder om järnvägen bedöms inte vara sättningssensitiv vid en grundvattensänkning.

Figur 9. Jordartskarta från SGU.

7.2 Hydrogeologiska förhållanden

Inom utredningsområdet förekommer grundvatten i ett sammanhängande grundvattenmagasin som utgörs av friktionsjord av silt, fin sand och underliggande morän. Norr om järnvägen, där lerjordar breder ut sig, betraktas grundvattenmagasinet i de undre friktionsjordarna som slutet vilket sedan övergår till ett öppet, söder om järnvägen där friktionsjordarna kommer i dagen och det täta lerlagret saknas till största del.

Den övergripande grundvattenströmningen sker mot Folkungavallen och vidare till Nyköpingsån.

Det bedöms inte förekomma något sammanhängande övre grundvattenmagasin ovan lerlagret.

7.3 Föroreningar

Inom utredningsområdet, fastigheterna Väster 1:2, Väster 1:42 och Väster 1:43, förekommer det föroreningar från tidigare oljedepåer. Den ena ligger norr om järnvägen inom fastigheten Väster 1:43, mellan Centrala passagen och Brunnsgatan. Den andra ligger söder om järnvägen inom fastigheten Väster 1:42, sydväst om schaktet i Brunnsgatan.

I kommunens riskbedömning för detaljplanen (Nyköpings resecentrum) identifierades även en djupt liggande bensenförorening i grundvattnet inom Väster 1:2, söder om järnvägen mellan Centrala passagen och Brunnsgatan, sannolikt härrörande från föroreningen inom Väster 1:42. Bensen bryts ner naturligt vid tillgång till syre. Att föroreningsplymen inte har brutits ner bedöms bero på att det djupa grundvattnet är syrefritt.

Sanering planeras och pågår inom båda områdena och kommer att vara utförda före grundvattenbortledning påbörjas

8 Förutsedda miljöeffekter

Förutsedda miljöeffekter är till övervägande del kopplade till byggskedet då grundvattenbortledning sker från respektive schakt. Eventuella permanenta effekter kan uppkomma på naturmiljö och landskapsbild, kopplat till själva anläggningsarbetena, där vegetation behöver tas bort och det inte finns möjlighet till återplantering av träd.

I följande avsnitt ges en översiktlig redovisning av möjlig miljöpåverkan. En mer ingående redogörelse kommer att ges i tillståndsansökningarna med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning.

8.1 Grundvatten

Ett påverkansområde för grundvatten kommer att redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

8.1.1 Byggnader och ledningar

Byggande av respektive anläggning beskriven ovan inkl. ledningsomläggningen kommer att innebära en tillfällig påverkan på grundvattennivåerna. Vid anläggandet läcker det in grundvatten i schakterna, som sedan pumpas bort. Detta innebär att grundvattentrycknivån i omgivande slutna grundvattenmagasin (i friktionsjorden under lera) sjunker, vilket kan medföra att ovanliggande lera börjar dräneras. När lera dräneras minskar dess volym och risk för marksättningar finns, vilket kan medföra skador på sättningskänsliga byggnader och anläggningar. En sättning kan exempelvis ge sprickor i

20(23)

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD
2021-09-22
SLUTVERSION

väggar eller kärvande dörrar. Även ledningar kan påverkas och i värsta fall gå sönder. När grundvattenbortledningen avslutas bedöms grundvattentrycknivån inom en kort tidsperiod återgå till samma nivå som innan byggnationen inleddes. Inga sättningar kan då ske till följd av grundvattenbortledningen.

8.1.2 Mobilisering av föroreningar

De ändrade grundvattenförhållanden som grundvattenbortledningen orsakar under byggskedet kan innebära att grundvattenströmningen ändras i vissa områden. Detta kan medföra att föroreningar i grundvatten kan sprida sig.

Sanering av oljeföroreningar beskrivna under kap. 7.3 håller på samt ska saneras. Saneringarna planeras vara utförda innan arbetena påbörjas för de aktuella schakten. Det är kommunens tillsyn som styr saneringens utförande och nivå på saneringen.

Den djupt liggande bensenföroreningen (djupare än schaktbotten i respektive schakt) kommer eventuellt att finnas kvar då schaktning och grundvattenbortledning påbörjas. Eftersom föroreningen ligger nära schakten kommer någon nämnvärd spridning inte att uppkomma till omkringliggande grundvattenmagasin. Det finns dock en risk att länshållningsvattnet kommer att vara förorenat. Om bensenföroreningen når schakterna kommer den att hanteras och vid behov renas med länshållningsvattnet (se kap.8.2 nedan).

8.2 Ytvatten

Under byggskedet uppkommer länshållningsvattnet som består av nederbördsvattnet, inläckande grundvatten och processvattnet (från borringar/sprängningsarbeten).

Länshållningsvattnet kommer att renas lokalt och därefter släppas till lämpliga brunnar på dagvattennätet. Dagvattnet mynnar sen ut i Nyköpingsån. Den lokala behandlingen kommer att innehålla ett inledande sedimentationssteg med oljeavskiljning eventuellt följt av behandlingssteg för ytterligare reduktion av suspenderat material med hjälp av exempelvis en filtermassa. Reningsanläggningen kommer att utformas utifrån provtagning av länshållningsvattnet i byggskedet. Funktionen hos reningsanläggningen kommer att kontrolleras, utgående halter analyseras och justering av reningsanläggningen kommer att utföras i byggskedet, i enlighet med det kontrollprogram som kommer att tas fram.

Det bedöms inte föreligga någon risk för försämring av miljö kvalitetsnormerna i Nyköpingsån enligt 5 kap 4 § miljöbalken.

8.3 Buller och vibrationer

Det kommer att uppkomma buller under byggskedet till följd av schaktning, spontning, pålning, sprängarbeten och transporter i samband med vattenverksamheten. De riktvärden som kommer att tillämpas finns i Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser NFS 2004:15.

Omfattningen av vibrationer beror på vilken sprängningsteknik som tillämpas men även kvaliteten på berget samt val av metod för neddrivning av spont. Vibrationer kan medföra skador på byggnader och anläggningar i närområdet.

8.4 Naturmiljö

Påverkan på naturmiljön på grund av schakterna och dess grundvattenbortledning kommer att vara begränsad. En temporär grundvattenavsänkning bedöms inte påverka omkringliggande växtlighet i form av torka då påverkan är tillfällig och de flesta träd och växter tar upp markvatten som ligger ovanför den mättade markvattenzonen.

8.5 Kulturmiljö

Delar av Folkungavallen bedöms ha en sättningskänslig grundläggning som kan påverkas av en grundvattensänkning.

8.6 Riksintresse

Den temporära grundvattenbortledningen påverkar inte värdena i riksintressena.

8.7 Transporter och masshantering

Massor från respektive schakt transporteras kontinuerligt bort från arbetsområdena. Då Brunnsgatan är huvudstråket ut och in ur den västra delen av Nyköping sker den troliga transporten norrut längs Brunnsgatan, och vidare ut mot E4.

9 Skyddsåtgärder och kontroll

9.1 Skyddsåtgärder

För att motverka sättningssskador till följd av grundvattennivåsenkning kommer skyddsåtgärder i form av infiltration av vatten att vid behov utföras under byggskedet. Lämpliga lägen för infiltration kommer att undersökas och identifieras som en del av förberedelserna inför byggstart.

22(23)

SAMRÅDSUNDERLAG - AVGRÄNSNINGSSAMRÅD
2021-09-22
SLUTVERSION

9.2 Kontrollprogram

Ett kontrollprogram som är gemensamt för Trafikverket och Nyköpings kommun kommer tas fram i samråd med Länsstyrelsen.

Programmet syftar till att kontrollera att grundvattenbortledningen inte leder till negativa miljökonsekvenser och det kommer bl.a. innehålla:

- Hur och var grundvattennivåmätningar ska genomföras före, under och efter byggskedet.
- Hur och var sättningsmätningar ska genomföras före, under och efter byggskedet.
- Hur provtagning av bortlett länshållningsvatten ska genomföras.
- Larm- och åtgärdsnivåer för kontrollpunkter vid riskobjekt.
- Former för kommunikation och avrapportering.
- Vilka åtgärder som ska vidtas om larm- eller åtgärdsnivåer passeras.

Grundvattennivåmätningar har pågått sedan 2017 och sättningsmätningar sedan början av 2021.

Buller- och vibrationsmätningar kopplade till arbeten med schakterna kommer att ingå i ett kontrollprogram för byggverksamheten. Miljökontoret inom Nyköpings kommun har tillsyn på dessa delar.

Sänslista samråd myndigheter och intresseorganisationer

Myndigheter

Länsstyrelsen i Södermanland

SGU

SGI

Naturvårdsverket

Havs- och vattenmyndigheten

RAÄ

SMHI

E-post

sodermanland@lansstyrelsen.se

sgu@sgu.se

sgi@swedgeo.se

registrator@naturvardsverket.se

havochvatten@havochvatten.se

registrator@raa.se

registrator@smhi.se

Kommunala nämnder

Miljökontoret

Stadsbyggnadskontoret

miljo@nykoping.se

bygglov@nykoping.se

Organisationer

Nyköpingåarnas vattenvårdsförbund

Naturskyddsföreningen i Nyköping&Oxelösund

Sportfiskarna Södermanland

Nyköpings kanotklubb

Nyköpings forspaddlare

anneli.nvvf@gmail.com

nyox@naturskyddsforeningen.se

gplundgren@bahnhof.se

nyk.kanotklubb@telia

info@forspaddlare.com

Bilaga 2b - sändlista fastighetsägare

FASTIGHET_2

ANNEBERG 10
BACKGLIMMEN 1
BACKSIPPAN 1
BACKSIPPAN 2
BACKSIPPAN 3
BACKSIPPAN 4
BANVAKTEN 1
BIOGRAFEN 19
BLODROTEN 1
BLODROTEN 3
BLÅDUVAN 10
BLÅDUVAN 10
BLÅDUVAN 8
BLÅDUVAN 8
BLÅELDEN 8
BLÅELDEN 8
BLÅELDEN 9
BLÅELDEN 9
BLÅKLOCKAN 4
BLÅKLOCKAN 4
BLÅKLOCKAN 5
BLÅKLOCKAN 6
BLÅKLOCKAN 7
BLÅKLOCKAN 8
BLÅKLOCKAN 9
BOKHÅLLAREN 1
BOLMÖRTEN 1
BORGAREN 12
BORGAREN 15
BORGAREN 18
BORREN 1
BORREN 1
BORREN 2
BORREN 2
BORREN 3
BORREN 3
BORREN 4
BORREN 5
BORREN 5
BRANDSTODEN 1
BRANDSTODEN 1
BRANDSTODEN 1
BRANDSTODEN 12
BRANDSTODEN 16
BRANDSTODEN 17
BRANDSTODEN 2
BRANDSTODEN 24
BRANDSTODEN 25
BRANDSTODEN 26

BRANDSTODEN 27
BRANDSTODEN 28
BRANDSTODEN 6
BRANDSTODEN 7
BROMSAREN 10
BROMSAREN 11
BROMSAREN 12
BROMSAREN 13
BROMSAREN 14
BROMSAREN 16
BROMSAREN 17
BROMSAREN 18
BROMSAREN 19
BROMSAREN 20
BROMSAREN 9
BRUNÖRTEN 3
FILEN 1
FILEN 10
FILEN 10
FILEN 11
FILEN 11
FILEN 12
FILEN 12
FILEN 13
FILEN 13
FILEN 14
FILEN 14
FILEN 2
FILEN 3
FILEN 3
FILEN 4
FILEN 4
FILEN 5
FILEN 6
FILEN 7
FILEN 8
FILEN 9
FILEN 9
FORS 11
FORSBRON 2
FÖRMANNEN 10
FÖRMANNEN 10
GRINDVAKTEN 1
GRIPEN 1
GRIPEN 2
GRIPEN 20
GRIPEN 22
GRIPEN 23
GRIPEN 24
GRIPEN 30

GRIPEN 30
GRIPEN 31
HOTELLET 14
HOTELLET 18
HOTELLET 22
HOTELLET 23
HOTELLET 24
HOTELLET 25
HOTELLET 26
HOTELLET 8
HOTELLET 9
HYVELN 1
HYVELN 1
HYVELN 2
HYVELN 3
HYVELN 4
HYVELN 4
HYVELN 5
HYVELN 7
HYVELN 7
HYVELN 8
HYVELN 8
HÅLLET 1:7
HÅLLSTA 10
HÅLLSTA 10
HÅLLSTA 11
HÅLLSTA 12
HÅLLSTA 15
HÅLLSTA 16
HÅLLSTA 16
HÅLLSTA 17
HÅLLSTA 17
HÅLLSTA 18
HÅLLSTA 19
HÅLLSTA 3
HÅLLSTA 4
HÅLLSTA 4
HÅLLSTA 5
HÅLLSTA 5
HÅLLSTA 6
HÅLLSTA 7
HÅLLSTA 7
HÅLLSTA 8
HÅLLSTA 8
HÅLLSTA 9
HÅLLSTA 9
HÄRADSHÖVDINGEN 1
HÄRADSHÖVDINGEN 10
HÄRADSHÖVDINGEN 11
HÄRADSHÖVDINGEN 12

HÄRADSHÖVDINGEN 2
HÄRADSHÖVDINGEN 3
HÖGBRUNN 1:32
JÄRNHANDLAREN 1
JÄRNHANDLAREN 16
JÄRNHANDLAREN 17
JÄRNHANDLAREN 18
JÄRNHANDLAREN 18
JÄRNHANDLAREN 19
JÄRNHANDLAREN 2
JÄRNHANDLAREN 20
JÄRNHANDLAREN 23
JÄRNHANDLAREN 24
JÄRNHANDLAREN 25
JÄRNHANDLAREN 25
JÄRNHANDLAREN 26
JÄRNHANDLAREN 26
JÄRNHANDLAREN 28
JÄRNHANDLAREN 3
JÄRNHANDLAREN 30
JÄRNHANDLAREN 31
JÄRNHANDLAREN 32
JÄRNHANDLAREN 33
JÄRNHANDLAREN 33
JÄRNHANDLAREN 6
JÄRNHANDLAREN 9
KONDUKTÖREN 10
KONDUKTÖREN 10
KONDUKTÖREN 10
KONDUKTÖREN 11
KONDUKTÖREN 12
KONDUKTÖREN 13
KONDUKTÖREN 13
KONDUKTÖREN 14
KONDUKTÖREN 15
KONDUKTÖREN 16
KONDUKTÖREN 16
KONDUKTÖREN 18
KONDUKTÖREN 19
KONDUKTÖREN 19
KONDUKTÖREN 2
KONDUKTÖREN 20
KONDUKTÖREN 3
KONDUKTÖREN 4
KONDUKTÖREN 5
KONDUKTÖREN 6
KONDUKTÖREN 9
KONSTAPELN 13
KONSTAPELN 14
KONSTAPELN 15

KONSTAPELN 16
KONSTAPELN 16
KONSTAPELN 17
KONSTAPELN 17
KONSTAPELN 18
KONSTAPELN 18
KONSTAPELN 19
KONSTAPELN 19
KONSTAPELN 20
KONSTAPELN 21
KONSTAPELN 21
KONSTAPELN 22
KONSTAPELN 22
KONSTAPELN 23
KONSTAPELN 24
KONSTAPELN 24
KONSTAPELN 25
KONSTAPELN 25
KONSTAPELN 26
KONSTAPELN 26
KONSTAPELN 27
KONSTAPELN 9
LÄRLINGEN 1
LÄRLINGEN 1
MIDGÅRD 1
MIDGÅRD 2
MIDGÅRD 3
ODLAREN 1
PERIODEN 3
PERIODEN 7
PERIODEN 7
PERIODEN 8
RASPEN 1
RASPEN 2
RASPEN 3
RASPEN 4
RESIDENSET 8
RESIDENSET 9
RESIDENSET 9
RINGAREN 1
RINGAREN 8
RINGAREN 8
RÄTTSTJÄNAREN 10
RÄTTSTJÄNAREN 3
RÄTTSTJÄNAREN 5
RÄTTSTJÄNAREN 6
RÄTTSTJÄNAREN 7
RÄTTSTJÄNAREN 8
RÄTTSTJÄNAREN 9
S:T ANNA 10

S:T ANNEHUS 1
S:T ANNEHUS 2
S:T NIKOLAUS 10
S:T NIKOLAUS 11
SAMARITEN 1
SILVERÖRTEN 4
SILVERÖRTEN 4
SJUKHEMMET 5
SJUKVÅRDAREN 10
SJUKVÅRDAREN 12
SJUKVÅRDAREN 13
SJUKVÅRDAREN 14
SJUKVÅRDAREN 15
SJUKVÅRDAREN 16
SJUKVÅRDAREN 17
SJÖSAKVARNEN 1
SJÖSAKVARNEN 2
SJÖSAKVARNEN 7
SJÖSAKVARNEN 8
SKRIVAREN 12
SKRIVAREN 13
SKRIVAREN 14
SKRIVAREN 15
SKRIVAREN 16
SKRIVAREN 16
SKRIVAREN 17
SKRIVAREN 18
SKRIVAREN 19
SKRIVAREN 20
SKRIVAREN 20
SKRIVAREN 21
SKRIVAREN 22
SKRIVAREN 5
SKRIVAREN 6
SKRIVAREN 7
SMÖRBLOMMAN 10
SMÖRBLOMMAN 10
SMÖRBLOMMAN 11
SMÖRBLOMMAN 12
SMÖRBLOMMAN 12
SMÖRBLOMMAN 13
SMÖRBLOMMAN 13
SMÖRBLOMMAN 14
SMÖRBLOMMAN 14
SMÖRBLOMMAN 15
SMÖRBLOMMAN 15
SMÖRBLOMMAN 16
SMÖRBLOMMAN 16
SMÖRBLOMMAN 17
SMÖRBLOMMAN 17

SMÖRBLOMMAN 18
SMÖRBLOMMAN 18
SMÖRBLOMMAN 19
SMÖRBLOMMAN 19
SMÖRBLOMMAN 20
SMÖRBLOMMAN 20
SMÖRBLOMMAN 21
SMÖRBLOMMAN 21
SMÖRBLOMMAN 22
SMÖRBLOMMAN 22
SMÖRBLOMMAN 23
SMÖRBLOMMAN 24
SMÖRBLOMMAN 24
SMÖRBLOMMAN 25
SMÖRBLOMMAN 26
SMÖRBLOMMAN 6
SMÖRBLOMMAN 6
SMÖRBLOMMAN 7
SMÖRBLOMMAN 7
SMÖRBLOMMAN 8
SMÖRBLOMMAN 9
SMÖRBOLLEN 1
SMÖRBOLLEN 2
SMÖRBOLLEN 3
SMÖRBOLLEN 3
SMÖRBOLLEN 4
SMÖRBOLLEN 4
SMÖRBOLLEN 6
SMÖRBOLLEN 6
SNÖDROPPEN 11
SNÖDROPPEN 11
SNÖDROPPEN 12
SNÖDROPPEN 12
SNÖDROPPEN 13
SNÖDROPPEN 2
SNÖDROPPEN 4
SNÖDROPPEN 6
SNÖDROPPEN 7
SNÖDROPPEN 8
SNÖDROPPEN 8
SNÖDROPPEN 9
SNÖDROPPEN 9
SOLROSEN 10
SOLROSEN 10
SOLROSEN 11
SOLROSEN 2
SOLROSEN 3
SOLROSEN 4
SOLROSEN 5
SOLROSEN 6

SOLROSEN 6
SOLROSEN 9
SOLROSEN 9
SPINNERSKAN 1
SPINNERSKAN 2
STINSEN 1
STINSEN 10
STINSEN 11
STINSEN 2
STINSEN 3
STINSEN 4
STINSEN 5
STINSEN 6
STINSEN 7
STINSEN 7
STINSEN 8
STINSEN 9
STOCKROSEN 11
STOCKROSEN 12
STOCKROSEN 7
STOCKROSEN 8
SUNLIGHT 2
SVALÖRTEN 1
SVALÖRTEN 2
SVALÖRTEN 6
SVALÖRTEN 7
SVALÖRTEN 8
SVÄRDSLILJAN 2
SVÄRDSLILJAN 3
SVÄRDSLILJAN 4
SVÄRDSLILJAN 5
SVÄRDSLILJAN 6
SVÄRDSLILJAN 7
SVÄRDSLILJAN 8
SYLEN 10
SYLEN 10
SYLEN 11
SYLEN 13
SYLEN 13
SYLEN 14
SYLEN 14
SYLEN 16
SYLEN 16
SYLEN 17
SYLEN 17
SYLEN 18
SYLEN 18
SYLEN 19
SYLEN 2
SYLEN 20

SYLEN 20
SYLEN 21
SYLEN 21
SYLEN 3
SYLEN 3
SÅGAREN 1
SÅGAREN 25
SÅGAREN 26
SÅGAREN 27
SÅGAREN 9
SÅGEN 1
SÅGEN 1
SÅGEN 2
SÅGEN 3
SÅGEN 3
SÅGEN 4
SÅGEN 4
SÅGEN 5
SÅGEN 5
SÅGEN 6
SÅGEN 8
SÅGEN 9
SÅGEN 9
SÖRMLANDBANKEN 2
TINGSHUSET 1
TÅNGEN 1
TÅNGEN 1
TÅNGEN 2
TÅNGEN 2
TÅNGEN 3
TÅNGEN 3
TÅNGEN 4
TÅNGEN 5
TÅNGEN 5
TÅNGEN 6
TÅNGEN 7
TÅNGEN 7
TÅNGEN 8
TÅNGEN 8
VARMBADET 17
VARMBADET 18
VARMBADET 3
VARMBADET 4
VARMBADET 4
VARMBADET 7
VARMBADET 7
VÄSTER 1:10
VÄSTER 1:2
VÄSTER 1:4
VÄSTER 1:40

VÄSTER 1:41

VÄSTER 1:42

VÄSTER 1:43

YRKESKOLAN 15

YRKESKOLAN 16

YRKESKOLAN 17

YRKESKOLAN 18

YRKESKOLAN 19

YRKESKOLAN 20

Ärendenummer
TRV 2021/103847

Dokumentdatum
2021-09-21

Mottagare
Enligt sändlista

Kopia till
Nyköpings kommun
Dariat

Inbjudan till avgränsningssamråd vattenverksamhet för arbeten vid Nyköpings resecentrum

Vad samrådet avser

Trafikverket och Nyköpings kommun genomför fram till den 18 oktober 2021 samråd angående den grundvattenbortledning som behövs för att kunna bygga följande anläggningar i Nyköpings resecentrum.

- Centrala passagen. Ny gångpassage under järnväg samt anslutning till stationens plattformar
- Västra passagen. Ny gång och cykelpassage under spår samt anslutning till stationens plattformar
- Järnvägsbroar. Rivning och anläggande av nya järnvägsbroar över Brunnsgatan
- Sänkning av Brunnsgatan. Nuvarande passage under järnvägen får efter ombyggnation högre frihöjd, flera körfält och bredare gång- och cykelbana.
- Ledningsomläggningar i anslutning till resecentrum.

Trafikverket ansvarar för anläggande av Västra och Centrala passagen samt järnvägsbro medan kommunen ansvarar för arbeten vid Brunnsgatan och ledningsomläggningar.

Vad innebär grundvattenbortledning?

De planerade arbetena innebär tillfällig grundvattenbortledning under byggskedet. Grundvatten leds bort från pumpgruppar eller brunnar för att kunna arbeta i torrhet i schakt. Bortledning av grundvatten skapar en grundvattensänkning i omgivande jordlager, vilket bland annat kan ge upphov till sättningar. Sättningar kan leda till skador på byggnader och anläggningar som inte är fast grundlagda. Som en skyddsåtgärd för att motverka skadliga sättningar, planeras infiltration av vatten till grundvattenmagasinet.

Grundvattenbortledningen och infiltration är tillståndspliktiga vattenverksamhet enligt 11 kapitlet miljöbalken. Trafikverket respektive kommunen kommer att söka tillstånd enligt miljöbalken.

Bakgrund

Inom ramen för projekt Ostlänken planerar Nyköpings kommun tillsammans med Trafikverket att bygga om befintlig järnvägsstation i Nyköping och anlägga ett resecentrum – Nyköpings resecentrum. Där kommer det att vara enkelt att byta mellan tåg, buss, cykel samt bil. Läs mer om Nyköpings kommuns arbete med Ostlänken och Nyköpings resecentrum på www.nykoping.se/ostlanken

Varför får du det här brevet och hur kan du lämna synpunkter?

Du får det här brevet för att du har en fastighet inom det så kallade utredningsområdet. Det finns ett större utredningsområde för de som kan bli berörda av buller och ett mindre för de som dessutom kan bli berörda av grundvattenpåverkan, se samrådsunderlaget.

Detta brev skickas även till berörda myndigheter och organisationer. Inbjudan till samråd görs även med annons i Södermanland nyheter.

Alla har möjlighet att lämna synpunkter på vårt samrådsunderlag till och med 18 oktober 2021. Samrådsunderlaget finns i Stadshusets foajé redan idag. Du kan också läsa dem på webbplatsen: www.nykoping.se/resecentrum eller www.trafikverket.se/ostlanken-nykopingsresecentrum.

Du har möjlighet att lämna synpunkter på flera sätt (oavsett om det gäller kommunens eller Trafikverkets arbeten):

- Via digitalt synpunktsformulär på webbplatsen www.trafikverket.se/ostlanken-nykopingsresecentrum
- Via e-post till investeringsprojekt@trafikverket.se. Märk ditt mail med ärenummer TRV 2021/103847
- Via brev till Trafikverket, Ärendemottagningen, Box 810, 781 28 Borlänge. Märk ditt brev med ärenummer TRV 2021/103847

Med vänlig hälsning

Johan Dahlrot

Projektledare Nyköpings kommun

Joel Renblom

Projektledare Trafikverket

Bilaga 4

Södermanlands Nyheter
Måndag 27 september 2021

29

Köp & sälj

lokus.se

Säljes

Luftkompressor
Blå tryckluftskompressor säljes. 3-fas tank 250 l. 4000:- 072-2054929

Soffbord
Vitt soffbord med kakel, 500:-, 0730816174

Matbordsstolar
4 st matbordsstolar i brun bet med klädd sittdyna i grönt, 800:- 073-0816174

Kungspudelvalpar
3 Hanar 9v, kvar, lev nu, vac, besikt. valpförs, chip avmark. 0707474093 An-nica 0703162442 Nisse pris 22000:-

Köpes

Köper din husvagn
Köper fr-90-2015. Köper även husbilar. Mvh Jimmy Larsson, 076-2028675

Armbandsur o fickur
Förtjänstur, golvur, väggur, defekta klockor, urmake-riverktyg, tillbehör. Allt av intresse. Tel: 0704-787278 Conny samlare

Gasolrör o kök
Primus, lampor, stormylor, fotogenkök, reservdelar, tillbehör, gasolcampingkök, m.m. Tel: 0704-787278 Conny samlare

Båt köpes
Med eller utan styrpult även defekt, hämtas, 0706843334

Plåteksakbil
från 60-tal och tidigare. Minst 30 cm lång. 6-12 tusen kronor kan betalas för rätt exemplar. se exempel på bild. 0708216038

Grythyttan utemöbler
Söker bord stolar från grythyttan av. Med dåligt trä hämtar har bil ring 0735112127

Porslin o prydnader
Servisdelar, tex, Monamie, Ostindia, Arabia, Pynta, Spisa ribb, Blå eld, Flora danica, Lisa Larson, m.m. Tel: 0704-787278 Conny

Önskas hyra

Hyra litet hus
Kvinna 50+ med goda vana av hus & trädgård önskar hyra litet hus året runt. Ord-nad ekonomi. Goda ref. Allt av intresse. 073-6407120

För att du tror på en medmänsklig värld

Engagera dig på imsweden.org

lokus.se

Vill du synas ännu mer?
Köp till galleriet 5 dagar för 20 kr på Lokus.se

Galleriet	
	Konst 800 kr
	Terrassmarkis 3 000 kr
	Yorkshireterrier 12 000 kr
	Gammligt ateljebord 800 kr
	cyklar säljes
	Björkved med utkörning 430 kr

YRKESHJÄLP

Rosenfötter

Följ mig på Facebook Rosenfötter
Medicinsk fotvård, Friskvård/fotvård,
Fot & underbensmassage

Helene
Medicinsk Fotterapeut
helenerocillilund@icloud.com

Brunnsgatan 46H Nyköping
Boka tid på Bokadirekt.se
070-49 57 498

MOTOR

BILAR KÖPES
Även Husbilar & Husvagnar
Kontant direkt
-ev kredit löses eller billigare bil
och pengar emellan
Välkommen till en bra affär!
Fråga alltid oss innan du byter!
HAG & CARLSSON BIL
www.hcibil.com
Bergshammar 0155-580 14

KUNGÖRELSE

SAMRÅDSHANDLING – VATTENVERKSAMHET

Nyköpings resecentrum i Nyköpings kommun

Vid byggnation av Nyköpings resecentrum behöver grundvatten ledas bort vid utförandet av vissa anläggningsdelar. Västra- och Centrala passagen samt järnvägsbroar kommer att utföras av Trafikverket och ombyggnation av Brunnsgatan samt ledningsarbeten kommer att utföras av Nyköpings kommun. Detta samråd genomförs gemensamt av Trafikverket och Nyköpings kommun. Hör av dig till oss med vad du tycker.

Samrådstitid: 27 september–18 oktober 2021.

Plats för handlingar: Via webbplatserna www.trafikverket.se/ostlanken-nykopingsresecentrum och www.nykoping.se/resecentrum samt i receptionen på Nyköpings stadshus, Stora torget i Nyköping.

Synpunkter: Vi önskar dina synpunkter senast den 18 oktober 2021. Lämna dina synpunkter på vår webbplats: www.trafikverket.se/ostlanken-nykopingsresecentrum. Du kan även skicka synpunkter till Trafikverket, Ärendemottagningen, Box 810, 781 28 Borlänge eller till investeringsprojekt@trafikverket.se. Märk ditt brev eller e-post med diarienummer TRV 2021/103847.

Mer information: Joel Renblom, projektledare Trafikverket, joel.renblom@trafikverket.se, och Johan Dahlrot, projektledare Nyköpings kommun, johan.dahlrot@nykoping.se.

Trafikverket ansvarar för statliga vägar och järnvägar samt långsiktig planering av det samlade transportsystemet.

Ett samarbete med:

Nyköping

SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

HJÄLP MÄNNISKOR SOM DRABBAS AV KLIMATKRISEN

Just nu drabbas människor som lever i fattigdom av klimatförändringarnas effekter. Din gåva hjälper människor att överleva matbrist, översvämningar och torka. Oxfam är på plats i de värst drabbade länderna, men läget är akut och din hjälp behövs nu.

Swisha till 90 037 24
skriv KLIMATKRIS i meddelandet

OXFAM

Foto: Tommy Trenchard

MINNESANTECKNINGAR

UPPDRAG Nyköping Resecentrum Tillståndsansökan	UPPDRAGSLEDARE	DATUM 2021-10-07
UPPDRAGSNUMMER 30018288	UPPRÄTTAD AV Sofia Gröhn	

PLATS	Skype	DATUM	2021-10-05	TID	13-15
NÄRVARANDE	Anna Roxell	Trafikverket		AR	
	Margareta Kellinge	Trafikverket		MK	
	Johan Dahlrot	Nyköpings kommun		JD	
	Sofia Gröhn	Sweco		SG	
	Anna Brunsell	Sweco		AB	
	Sophia Sandås	Länsstyrelsen i Södermanland		SS	
	Sofia Fast	Länsstyrelsen i Södermanland		SF	
	Irene Karlsson Elfgren	Länsstyrelsen i Södermanland		IKE	
	Ola Sundin	Miljöenheten Nyköpings kommun		OS	
	Maria Eriksson	Miljöenheten Nyköpings kommun		ME	

Avgränsningssamråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken, gällande ansökningar om vattenverksamhet vid Nyköpings resecentrum

Bilaga 1 Presentation i power point

Introduktion och presentation

AR redogör för agenda och mötets syfte. Alla deltagare presenterar sig.

Nyköpings resecentrum - bakgrund till projektet

JD redogör för att en detaljplan och en järnvägsplan tagits fram. Båda har under år 2021 vunnit laga kraft.

Anläggningar vattenverksamhet

JD redogör för vilka anläggningar som tillhör Nyköpings kommun och vilka som tillhör Trafikverket.

Anläggningar tillhörande Nyköpings kommun:

- Ledningsomläggning

- Brunnsgatan

Anläggningar tillhörande Trafikverket:

- Västra passagen
- Centrala passagen
- Järnvägsbroar

Tidplan

JD redogör för tidplan för de olika anläggningsarbetena.

Ledningsomläggning	2022-2023
Västra- och Centrala passagen samt jvg-broar	2024-2025
Brunnsgatan	2025-2026

Miljöprövningsprocessen

AR redogör för miljöprövningsprocessen.

TrV och kommunen har tidigare haft samråd 2017, även då gemensamt. Då planerades arbetena ske överlappande i tid med en kumulativ grundvattenpåverkan.

Ledningsomläggningen fanns inte med i det tidigare samrådet.

En gemensam ansökan inlämnades i oktober 2020. Mark- och miljödomstolen (mmd) begärde kompletteringar i två omgångar, främst kring buller och vibrationer. Mmd valde till slut att avvisa ansökan då man bedömde att MKBn trots kompletteringar var för snävt avgränsad kring buller och vibrationer. Även samrådet ansågs vara för snävt avgränsat i detta avseende.

Nu planerar TrV och kommunen att lämna in totalt tre ansökningar. Ledningsomläggningen lämnas in först och därefter TRVs anläggningar och Brunnsgatan.

Västra passagen

AR redogör för hur Västra passagen ska byggas. Västra passagen ska bli en gång- och cykelpassage. Trafikverket projekterar anläggningen men kommunen projekterar anslutande ramper.

Den södra delen byggs först och den norra sist, för att hela tiden kunna hålla ett järnvägsspår öppet.

2-3 m grundvattensänkning behövs i upp till 2 år. Grundvattennivåerna är högre i norr än i söder.

Västra passagen har i tidigare ansökan beskrivits som en dränerande konstruktion under det permanenta skedet. TrV har dock ej landat i om den blir helt tät eller dränerad.

Centrala passagen

2 (5)

MINNESANTECKNINGAR
2021-10-07

AR redogör även för Centrala passagen.

Det kommer att bli en gångpassage och tillträde till plattformarna. Gående tar sig ner via hissar och rulltrappor.

Den södra delen byggs först och den norra sist, för att hela tiden kunna hålla ett järnvägsspår öppet.

2-3 m grundvattensänkning behövs i upp till 2 år. Konstruktionen byggs tät.

Järnvägsbroar

AR redogör för järnvägsbroarna som kommer att byggas i etapper. Inledningsvis påbörjas byggnation av nya landfästen. En spont slås före schaktning påbörjas. Broöverbyggnad sker i upphöjt läge. Därefter rivs de befintliga brostöden. Även för det krävs ett schakt för att kunna komma åt.

Kortvariga avsänkningar av grundvattnet krävs.

Brunnsgatan

AB redogör för Brunnsgatan.

Arbetena med Brunnsgatan påbörjas efter att brostöden är installerade.

Brunnsgatan byggs som ett vattentätt tråg. Delar av Brunnsgatan kommer att kunna hållas öppen för trafik då den byggs i etapper.

Schaktning kommer att ske ca 2-3 m under grundvattenytan vilket kräver temporär grundvattenbortledning under byggskedet. Grundvattennivåerna är högre i norr än i söder.

Efter byggskedet avslutas pumpningen och grundvattennivåerna återgår till det normala.

Ledningsomläggning

AB redogör för ledningsomläggningen

Arbetet med ledningsomläggningen sker från söder. Tryckning av ett ledningspaket kommer att ske under järnvägen. Mottagargropen på norra sidan om järnvägen kommer att stå öppen under en längre period. Spont installeras på båda sidorna i mottagargropen (schakt) och bottenplattan gjuts under vatten. Vatten pumpas sen bort och ambitionen är att spanten blir så tät som möjligt.

Ledningspaketet kommer även att tryckas under Brunnsgatan. En sänkbrunn installeras, som blir tät, d.v.s. ingen omgivningspåverkan. Däremot krävs en grundvattensänkning längs ledningsschakt från mottagargrop till sänkbrunn. Ingen bottenplatta gjuts utan botten utgörs av naturlig tät lera. Planen är att få ett tätt schakt.

Upp till som mest 0,5 års grundvattenbortledning kommer att ske från de olika schakterna. I övrigt inom planerat område för ledningsomläggning kommer så korta schaktlängder som

möjligt att vara öppna. Pumpningen från övriga schakter inom ledningsomläggningen kommer inte att hinna etablera någon större grundvattensänkning. Ingen risk för skada föreligger således och undantagsregeln bör kunna tillämpas enligt 11 kap. 12 miljöbalken.

Områdesförutsättningar

AB redogör för omgivningsförutsättningar.

Jordlagren utgörs främst av fyllning på den södra sidan av järnvägen. På den norra sidan är det främst lera men även silt. Många sonderingar har utförts i området.

Ett sammanhängande undre grundvattenmagasin finns. I norr är magasinet slutet, där det förekommer sammanhängande lerlager, och det övergår till ett öppet magasin på den södra sidan. Grundvattenströmning sker mot Nyköpingsån, men med lokala variationer.

OS frågar om risk för bottenuppträckning. AB redogör för att man tittat på det inom projekteringen. Bl.a. vid ledningsomläggningen måste avsänkning ske i syfte att inte få en schaktbottenuppträckning.

Leran i norr är sättningskänslig. Inventering av byggnader har utförts, men viss komplettering behövs. I söder generellt ej sättningskänsligt. Sättningsmätningar och grundvattennivåmätningar pågår.

Befintliga föroreningar

MK redogör för befintliga föroreningar.

Oljeföroreningar inom Väster 1:42 (Jernhusen) finns delvis i fri fas och delvis under grundvattenytan. Termisk sanering pågår till maj/juni 2022.

Bensenförorening i grundvatten har hittats på Väster 1:2 kopplad till källan på Väster 1:42. Halterna i föroreningsplymen bedöms efter saneringen att avta. Prover tas i utvalda grundvattenrör under och efter sanering.

Väster 1:43. F.d. oljedepå mm (Jernhusen). Konstaterad oljeförorening i jord. Ingen mätbar förorening i grundvattnet. Byggnader har rivits och schaktsanering ska utföras.

Kommunen har utfört undersökningar av jordinför ledningsomläggningen och arbeten med Brunngatan. Det finns några punkter med halter över MKM. Avgränsning av föroreningar kommer att ske vid kommande schaktningar.

Vid spårområdet (TrV) har undersökningar av jord och grundvatten utförts och utvärdering pågår. Någon enstaka halt över MKM har påträffats.

Avgränsning

SG redogör för avgränsningar av samråd och kommande MKB. Ett utredningsområde för grundvatten samt ett utredningsområde för buller är framtaget. Samrådsområdet avgränsas av den senare.

Avgränsning av miljöaspekter redovisas och finns även beskrivet i samrådsunderlaget.

Inga invändningar mot avgränsningen framkom under mötet.

Åtgärder och kontrollprogram

SG redogör för åtgärder för att begränsa omgivningspåverkan (tätsponter, skyddsinfiltration, rening av länshållningsvatten).

I kontrollprogrammet kommer grundvattennivåmätningar, sättningsmätningar, provtagning av bortlett länshållningsvatten, bullermätningar och vibrationsmätningar ingå.

OS och SS anser att det är lämpligt att tillsyn sker i enlighet med tillsynsförordningen. OS resonerar dock om r att länsstyrelsen bör ha tillsyn på det som utgör villkor i miljödomen. Länsstyrelsen kan i och för sig delegera vidare till miljöenheten på kommunen. AR poängterar att buller samtidigt kan pågå från andra källor inom projektet som inte tillhör vattenverksamheten, vilket kan bli svårt att särskilja i tillsynen om det är olika tillsynsmyndigheter.

Samrådsrets.

SG redogör för samrådsretsen. ME meddelar att det även finns en forspaddlingsklubb i Nyköpingsån som bör ingå i samrådsretsen.

Övrigt

Trv och kommunen önskar skriftliga synpunkter även om inget BMP-beslut krävs. Det är i och med avgränsningssamrådet antaget att vattenverksamheten utgör betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen bedömer att de ska hinna få fram skriftliga synpunkter till 18/10.

Miljöenhetens diarienummer i ärendet är 2021- 2239. Länsstyrelsens diarienummer har redan erhållits.

Sekreterare

Sofia Gröhn